

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUS POIKKEUSLUVALLA SALLITTAVASTA ILVEKSEN METSÄSTYKSESTÄ METSÄSTYSVUONNA 2021–2022

Pääasiallinen sisältö

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa vahvistetaan suurimmat sallitut saalismäärät ilveksen rauhoituksesta poikkeamiseksi sekä eräitä aluerajoituksia.

Kiintiö

Lukumäärällisesti esitetään asetuksen voimassaoloajalle **320** yksilön ilveskiintiötä muun Suomen kannanhoitoalueelle.¹ Kiintiö olisi 13 yksilöä suurempi kuin edellisellä metsästyskaudella (307). Asetuksessa esitetään muun Suomen kannanhoitoalueen verotukseksi noin 15%. Maa- ja metsätalousministeriön linjauksena on aiemmin ollut kannan kasvun taittaminen ja tihentymien purkaminen. Ilveskanta on kuitenkin ollut jo toista vuotta kasvussa. Vuoden 2020 kanta-arviossa 11% kasvussa ja nyt 4% kasvussa. Alueelliset erot ilveskannassa voivat olla suuria, ja verotusasteen nosto on perusteltua tihentymäalueiden kannan pienentämiseksi ja erityisesti metsäpeuraan ja poroon kohdistuvan predaation vähentämiseksi.

Ilveksen kannanhoidollisessa metsästyksessä metsästysvuonna 2020-2021 saaliiksi saatiin 292 ilvestä. Niiden lisäksi vahinkoperusteisilla poikkeusluvilla saatiin saaliiksi 19 ilvestä. Poikkeusluvilla saatujen ilvesten kokonaismäärä oli siten 311. Edellistalven saalis oli 221 ilvestä.

Luonnonvarakeskuksen kanta-arvio

Luonnonvarakeskus (Luke) arvioi, että Suomessa on 2155 - 2280 (2065-2170) yli vuoden ikäistä ilvestä ennen syksyn 2021 metsästyskautta.² Suluissa edellisen vuoden tieto. Ilveskanta on kasvanut arviolta 4 % edelliseen vuoteen verrattuna. Pääosassa maata ilveskanta on pysynyt ennallaan tai kasvu on ollut hyvin loivaa. Ilveskanta on kasvanut selvästi kahdella Suomen riistakeskuksen alueista: Oulun poronhoitoalueen eteläpuolisella alueella ja Uudellamaalla. Pentueiden määrä on edelliseen vuoteen verrattuna merkittävästi pienentynyt ainoastaan yhdellä Suomen riistakeskuksen aluetoimiston alueista: Etelä Savossa.

Ilveksen aiheuttamat kotieläinvahingot ja porovahingot sekä vaikutus metsäpeuraan

Ilveksen aiheuttamat kotieläinvahingot ovat edelleen hyvin maltillisia. Vuoden 2020 vahingot olivat noin 32 062 € (25 811 €) euroa. Vuoden 2021 kotieläinvahingot ovat 6.10.2021 mennessä noin 8500 euroa.

Poronhoitoalueella ilveskanta on harva, havaintoaineisto alueellisesti huonosti kattavaa ja siellä esiintyy vain noin 3 % Suomen arvioidusta ilveskannasta. Poronhoitoalueen verotus perustuu porovahinkojen mahdollisimman tehokkaaseen vähentämiseen. Poronhoitoalueen ilveksen porotalouselinkeinolle aiheuttamat vahingot ovat edelleen huomattavat ja ilveksen aiheuttama laskennallinen vahinko porotaloudelle oli vuonna 2018 0,82M€. Vuonna 2019 laskennallinen vahinko porotaloudelle oli 0,77 miljoonaa euroa ja vuoden 2020 1,22 miljoonaa euroa. Vuoden 2021 vahinkojen arvioidaan nousevan lähelle viime vuoden tasoa johtuen porojen käypien arvojen tarkistuksesta.

---

¹ Noin 15 % verotus 2021/22on laskettu muun Suomen kannanhoitoalueen kanta-arviohaarukan keskiarvosta $(2080+2190)/2*0,15 \Rightarrow 320$ yksilöä

² <http://riistahavainnot.fi/suurpedot/kannanarviointi/lausunnottf>

Luonnonvarakeskuksen kannan seurannan ja sitä tukevan tutkimustyön perusteella suurpedot ovat potentiaalisin metsäpeuralle heikon vasatuoton ja kuolevuutta aiheuttava ensisijainen tekijä. Luonnonvarakeskuksen metsäpeurojen vasaseurannat osoittavat, että panta-aineistosta vain kolmasosa syntyneistä oli elo-syyskuussa enää hengissä. Lisäksi suurpedot aiheuttavat hävikkiä aikuisille metsäpeuroille, joiden kuolinsyistä noin 60 % on määritetty suurpetojen osalle. Ilveksen saalistuksen vaikutuksesta metsäpeuraan ei ole julkaistua tutkimustietoa, mutta metsäpeuran pantaseuranta-aineiston ja vasatuottoseurannan perusteella on viitteitä siitä, että muiden suurpetojen ohella myös ilvekset saalistavat metsäpeuran vasa. Ilves tappaa myös vuosittain yksittäisiä aikuisia metsäpeuroja.

Tavoiteltu päämäärä

Ilves kuuluu luontodirektiivin IV liitteeseen eli on tiukasti suojeltu laji. Tämä tarkoittaa, että Suomen on otettava käyttöön tiukka suojelujärjestelmä ja kiellettävä kaikki näiden yksilöiden pyydystäminen tai tappaminen. Luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdassa kuitenkin sallitaan jäsenvaltioiden poikkeavan tiukan suojelujärjestelmän asettamista velvoitteista edellyttäen, ettei muuta tyydyttävää ratkaisua ole tietyn päämäärän saavuttamiseksi ja ettei poikkeus haittaa kyseisten lajien kantojen suotuisan suojelun tason säilyttämistä niiden luontaisella levinneisyysalueella. Yleisimmät päämäärät, joita poikkeuksilla tavoitellaan ovat 16.1.b –alakohdan erittäin merkittävien vahinkojen ehkäiseminen ja 16.1.c-alakohdan yleistä turvallisuutta koskeva tai muu erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syy.

Suomen ilveskanta on kuitenkin riittävän suurella tasolla, että vain vahinkoa tai turvallisuusuhkaa aiheuttavien tiettyjen yksilöiden poistamisella voitaisiin hallita kasvavan ilveskannan lähinnä sosiaalista konfliktia. Tämän johdosta Suomessa on säädely menestyksekkäästi ilveskanta luontodirektiivin sallimalla ns. kannanhoidollisella metsästyksellä. Tämän luontodirektiivin 16.1.e –alakohdan päämäärä ei voi lähtökohtaisesti olla sama kuin luontodirektiivin 16 artiklan 1 a-d alakohdilla³. Kannanhoidollisella ilveksen metsästyksellä pyritään pääasiassa:

- kannan tason vakiinnuttamiseen verotustason muutoksilla kannan kehityksen mukaan
- ylläpitämään ilvesten ihmisarkuutta
- helpottamaan lupamäärän allokointia etenkin tihentymäalueilla
- pitämään saaliin seurannalla ja kiintiön mitoituksella lisääntymisessä oleviin naaraisiin kohdistuva verotus maltillisena
- vähentämään metsäpeuraan kohdistuvaa predaatiota
- vähentämään porovahinkoja lupia kohdentamalla poronhoitoalueen eteläpuolelle vähentämään nuorien yksilöiden siirtymistä poronhoitoalueelle
- lisäämään ilveksen arvostusta riistaeläimenä
- lisäämään vaikutusmahdollisuuksia paikallisten ihmisten keskuudessa, joiden on elettävä samoilla alueilla kuin ilvekset
- kasvunopeutta hidastamalla lisäämään pitkäaikaista hyväksyntää alueilla, jonne ilvekset ovat vasta palaamassa.

Muu tyydyttävä ratkaisu

Poikkeuslupaa ei voida myöntää luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan nojalla, jos poikkeamisella tavoiteltu päämäärä voidaan saavuttaa jollakin muulla tyydyttävällä ratkaisulla. Poikkeaminen on siis mahdollista vain,

---

³ EU tuomioistuimen ratkaisun C-674/17 kohdan 37 mukaan: Luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e alakohtaan perustuvan poikkeuksen päämäärä ei näin ollen voi lähtökohtaisesti olla sama kuin 16 artiklan 1 kohdan a–d alakohtaan perustuvien poikkeusten päämäärät, minkä vuoksi ensin mainittua säännöstä voidaan käyttää perusteena poikkeuksen hyväksymiselle vain sellaisissa tapauksissa, joissa jälkimmäiset säännökset eivät ole merkityksellisiä. <http://eur-lex.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=218935&pageIndex=0&doclang=FI&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1815652>

jos sellaista vaihtoehtoista toimenpidettä ei ole, jonka avulla tavoiteltu päämäärä voidaan saavuttaa tyydyttävällä tavalla ja niin, että direktiivissä säädettyjä kieltoja noudatetaan. Kannanhoidollinen metsästys on ainoa keino saavuttaa **Tavoiteltu päämäärä** –kohdassa mainitut päämäärät. Yksittäisten vahinkoa tai turvallisuusuhkaa aiheuttavien ilvesten poistamisella ei voida esimerkiksi ylläpitää ilvesten ihmisarkuutta, rajoittaa ilveskannan kasvua tai vähentää ilveskannan tiheyttä. Lisäksi EU –tuomioistuimen ja KHO:n ratkaisu-käytännön perusteella vahinkoa aiheuttava yksilö on pystyttävä identifioimaan, joten valikointi on lähes mahdotonta tiheästä ilveskannasta etenkin lumettomana aikana tai vuotena.

Muu tyydyttävä ratkaisu olisi muuttaa luontodirektiivin liitteitä luontodirektiivin 19 artiklan mukaisessa menettelyssä siten, että ilves siirrettäisiin Suomen populaation osalta liitteestä IV liitteeseen V. Tämä ei ole kuitenkaan kansallisesti tehtävissä, vaikka perusteita muutokselle olisi runsaasti. Ilves ei ole enää uhanalainen, vaarassa tai harvinainen eikä edes paikallinen mitä edellytetään yhteisön tärkeinä pitämiltä lajeilta luontodirektiivin 1 artiklan g kohdassa. Ilveksen statuksen muuttaminen tiukasti suojellusta lajista (liite IV) lähtökohdaisesti metsästettäväksi lajiksi (liite V) voisi tapahtua vain komission ehdotuksesta ja neuvoston vahvistamana yksimielisesti. Luonto- ja lintudirektiivin Fitness Check –raporttia seuranneessa arviossa on todettu, että vähälukuisten lajien nykyinen listaaminen tiukasti suojeltujen lajien joukkoon on kyseenalaistettu sillä perusteella, että nämä lajit ovat laajentaneet levinneisyysaluettaan ja ovat runsaampia kuin direktiiviä annettaessa (esim. susi) tai ovat riittävän runsaita tietyssä jäsenvaltiossa alhaisemman suojelutason perustelemiseksi (esim. jotkut hanhilajit). Komissio on selvästi todennut, ettei se aio muuttaa liitteitä, koska se voisi johtaa arvaamattomiin seurauksiin. Raportin perusteella etenkin suojelujärjestöt ovat argumentoineet, että direktiivien käytävissä olevat poikkeukset tarjoavat riittävät joustot jo nykyisellään, joilla voidaan näiden lajien suojelu ja ihmisen toiminnat yhteen sovittaa.

Suojelutaso

Poikkeaminen ei saa heikentää myöskään suotuisaa suojelutasoa tai sen saavuttamista. Euroopan unionin tuomioistuin on todennut tapauksessa C-342/05, (komissio vs. Suomi), että poikkeusten hyväksyminen on mahdollista, vaikka laji olisi epäsuotuisalla suojelutasolla, poikkeuksellisesti silloin, kun on asianmukaisesti osoitettu, ettei niillä entisestään huononnetta kyseisten kantojen epäsuotuisaa suojelun tasoa tai estetä kyseisten kantojen suotuisan suojelun tason ennalleen saattamista. Poikkeuksen on siis asianomaisen lajin kannalta oltava neutraali.

EU tuomioistuimen ennakkoratkaisun C-674/17 (susien kannanhoidollinen metsästys) mukaan ennalta varautumisen periaatteen mukaan on niin, että jos parhaiden käytettävissä olevien tieteellisten tietojen tarkastelun perusteella ei saada varmuutta siitä, vahingoittaako tällainen poikkeus tietyn uhanalaisen lajin kantojen suotuisan suojelun tason säilyttämistä tai ennalleen saattamista vai ei, jäsenvaltion on jätettävä poikkeus hyväksymättä tai luovuttava sen toimeenpanosta.

Tätä voitaisiin tulkita siten, että jos laji on suotuisalla suojelun tasolla, metsästys voidaan mitoittaa siten, että laji poikkeuksesta huolimatta säilyy edelleen suotuisalla suojelun tasolla. Turun hallinto-oikeuden 27.2.2020 (pääotsnro 20/0037/1) päätöksessä näytettäisiin päätyneen tällaiseen ratkaisuun. Päätös ei ole vielä lainvoimainen, koska siitä on valitettu KHO:een. Hallinto-oikeuden päätöksessä todetaan, että valituksessa mainitussa unionin tuomioistuimen tuomiossa (C-674/17) on kysymys erittäin uhanalaisen suden kannanhoidollisesta metsästyksestä, jonka ensisijaisena tavoitteena on salametsästyksen torjunta. Valituksenalaisessa asiassa puolestaan on kysymys suotuisammalla suojelun tasolla olevasta ilveksestä, jonka metsästystä koskevan poikkeusluvan myöntäminen ei ole perustunut erityisesti salametsästyksen torjuntaan vaan kannanhoidollisiin seikkoihin. Mainitut lähtökohdat on otettava huomioon arvioitaessa tuomion merkitystä asiassa eikä edellä tarkoitettu tuomio sinänsä ole esteenä ilvestä koskevan kannanhoidollisen poikkeusluvan myöntämiselle. Tuomion perusteluissa esitetty otetaan kuitenkin huomioon myös ilvestä koskevan poikkeusluvan edellytysten täyttymistä arvioitaessa. Kuten ennakkoratkaisua koskevassa tuomiossa on todettu (kohdat 71-73), poikkeusluvalla myönnettävä pyyntimäärä riippuu kussakin tapauksessa lajin populaation koosta, sen suojelun tasosta ja biologisista ominaispiirteistä. Kannanhoidosuunnitelmalla ja lainsäädännöllä vuosittain vahvistettavalla tapettavaksi sallittujen yksilöiden enimmäismäärällä voidaan taata se, että yksittäisten poikkeuslupien vuosittainen yhteisvaikutus ei haittaa lajin kannan suotuisan suojelun tason säilyttämistä niiden luontaisella levinneisyysalueella. Sa-

notussa kohdassa [tuomion kohta 41] mainittujen erityisten vaatimusten täyttymisen osalta hallinto-oikeus toteaa, että toisin kuin suden, ilveksen suojelu on jo suotuisalla tasolla direktiivin tavoitteiden mukaisesti eikä mainitulla edellytyksellä siten ole vastaavaa merkitystä nyt kysymyksessä olevassa asiassa.

Metsästyksestä huolimatta kannan elinvoimaisuus tai suotuisan suojelun taso eivät ole uhattuina. Viimeisimmässä uhanalaisuustarkastelussa (2019) ilves muuttui silmälläpidettävästä (NT) elinvoimaiseksi (LC). Myös viimeisimmässä luontodirektiivin lajiarvioinnissa 2012-2017 ilves arvioitiin levinneisyytensä ja populaatiokoon perusteella olevan myös suotuisan suojelun tasolla.

1 Nykytila

Ilves on rauhoitettu metsästyslain 37 §:n nojalla koko maassa ympäri vuoden. Rauhoituksesta voidaan kuitenkin poiketa metsästyslain 41 §:n poikkeuslupasääntelyn nojalla.

Metsästyslain 41 §:n 5 momentin mukaan poikkeuslupien ja 41 a §:n 4 momentissa tarkoitetun kiintiön nojalla pyydetävän saaliin vuotuista määrää voidaan rajoittaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella, jossa voidaan antaa tarkempia säännöksiä siitä, mitä riistaeläinlajeja rajoitus koskee, suurimmasta sallitusta saalismäärästä, saalisyksilöiden sukupuolesta ja iästä sekä alueesta, jota rajoitus koskee. Maa- ja metsätalousministeriöllä on siten toimivalta rajoittaa poikkeuslupien nojalla pyydetävän saaliin määrää ja aluetta.

Suomen riistakeskukselle on annettu 1.3.2011 voimaan tulleella riistahallintolailla (158/2011) toimivalta myöntää riistaeläinten pyynti- ja poikkeuslupia. Suomen riistakeskus on itsenäinen julkisoikeudellinen laitos, jossa em. kaltaiset julkiset hallintotehtävät tehdään rikosoikeudellisella virkavastuulla. Suomen riistakeskusta ohjaa ja valvoo maa- ja metsätalousministeriö. Poikkeuslupiin liittyvä Suomen riistakeskuksen harkintavalta on myös hyvin pitkälle sidottua harkintaa, jota rajaavat Euroopan unionin luonto- ja lintudirektiivit. Suomen riistakeskuksen luvat koskevat lisäksi yksittäistä eläintä tai eläimiä. Suomen riistakeskuksen harkintaa rajaa myös tämä maa- ja metsätalousministeriön asetuksella määräämä suurin sallittu saalismäärä ja aluetta koskeva rajoitus.

Lähtökohtaisesti Suomen riistakeskus ei voi poiketa näistä määristä tai myöntää poikkeuslupia asetuksessa mainitun alueen ulkopuolelle. Poronhoitoalueen ilveskiintiötä ei kuitenkaan aseteta. Siitä luovuttiin, koska kanta-arvio on siellä epäluotettavampi kuin muualla maassa. Luke:n mukaan poronhoitoalueen ilveskantaa on vaikea arvioida, koska kyseessä on suuri alue, jolta löytyy harvakseltaan petoyhdysmiehiä. Myös pentuehavaintoja tehdään muuhun maahan verrattuna vähän. Merkittävä osa poronhoitoalueen ilvespopulaatiosta lienee nuoria ja pääosin poronhoitoalueen ulkopuolelta vaeltavia nuoria aikuisia. Kanta-arviota luotettavamman perustan ilveksen poikkeusluville poronhoitoalueella antavat ilveksen aiheuttamat porovahingot, joita voidaan seurata lähes reaaliaikaisesti Riistavahinkorekisterin kautta.

Harkintavaltaa rajaavat myös luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetun neuvoston direktiivissä 92/45/ETY, jäljempänä *luontodirektiivi*, mainitut myöntämisperusteet ja niiden tulkitus, mikä on muotoutunut Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ratkaisujen sekä luontodirektiivin tiukkaa suojelua koskevan ohjeasiakirjan⁴ kautta. Ohje on tarkin ohjeistus direktiivin tulkintaan Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ratkaisuja lukuun ottamatta. Ohje perustuu pääosin keskeisiin Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ratkaisuihin sekä komission oikeuspalvelun näkökulmiin tietyissä erityiskysymyksissä sekä Artikla 12 -työryhmän työpanokseen. Ohje on tarkoitettu takaamaan yhteinen ymmärrys sekä kansallisten että alueellisten viranomaisien, suojelutahojen sekä muiden tahojen kesken, niiden jotka ovat vastuussa tai mukana luontodirektiivin toimeenpanossa. Se pyrkii tarjoamaan käytännöllisiä ja joustavia tapoja säännösten soveltamiseen huomioiden olemassa olevan lainsäädäntökehityksen.

Myös EY-tuomioistuin on hakenut tulkintaansa tukea ohjeesta. Tulkintaohje luo selkeän ja johdonmukaisen perustan 16 artiklan soveltamiselle. Tulkintaohjeessa nimenomaisesti suositellaan luontodirektiivin 16 artiklan

⁴ http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/guidance/index_en.htm

1 e -poikkeusperusteen käyttöä eli kannanhoidollista metsästystä silloin, kun jäsenvaltiossa on tiettyä lajia koskeva hoitosuunnitelma käytössä. Esimerkkinä komissio mainitsee ilveksen hoitosuunnitelman Latviassa. Komissio toteaa, että rajoitetulla ja tiukasti kontrolloidulla metsästäjien toimesta tapahtuvalla pyynnillä voidaan katsoa olevan positiivinen vaikutus populaatioon ja yleiseen mielipiteeseen. Siksi toiminta noudattaa täysin luontodirektiivin 16 artiklan 1 e -kohtaa.

Ilves kuuluu luontodirektiivin liitteen IV ns. tiukasti suojeltuihin lajeihin. Suomen suurpetokantojen hoito perustuu hoitosuunnitelmiin, jotka on valmisteltu ottaen huomioon EU:n luontodirektiivin ja perustuslain sekä muun lainsäädännön vaatimukset ja yhteensovittamalla paikallisen väestön näkökulmia laajan kansalaisten osallistamisen avulla. Ilveskannan päivitetty hoitosuunnitelma vahvistettaneen 15.10.2021.

Luontodirektiivin 12 artikla edellyttää, että jäsenvaltioiden on toteutettava tarpeelliset toimenpiteet näiden lajien tiukan suojelujärjestelmän käyttöönottamiseksi ja kiellettävä mm. kaikki näiden lajien yksilöitä koskeva tahallinen pyydystäminen ja tappaminen. EU:n jäsenenä Suomi on velvollinen saattamaan yhteisöoikeuden säännökset voimaan ja noudattamaan niissä asetettuja tavoitteita suotuisan suojelun tason säilyttämiseksi. Suomi on rauhoittanut metsästyslain 37 §:llä ilveksen ympäri vuoden.

Luontodirektiivi sallii kuitenkin poikkeamisen tiukasta suojelujärjestelmästä. Direktiivin 16 artiklassa säädetään tarkemmin niistä yksityiskohdista, joita suojelusta poikkeamisessa on sovellettava. Suojelusta poikkeaminen on mahdollista, mikäli toimenpiteelle ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua, eikä poikkeaminen heikennä lajin suojelutasoa. Tämän lisäksi poikkeamisen on täytettävä yksi erityisistä poikkeamisperusteista: esim. erityisen merkittävien vahinkojen estäminen tai ns. kannanhoidolliset perusteet. Luontodirektiivissä ei ole erityisiä vuodenaikaan sidottuja rajoitteita poikkeamiselle, joten poikkeaminen näiden lajien suojelusta on siten mahdollista myös keväällä. Luontodirektiivi kuitenkin edellyttää kansallisen viranomaisen tapauskohtaista harkintaa.

Suomi on pannut täytäntöön luontodirektiivin 16 artiklan poikkeussäätelyn metsästyslailla. Sääntely on metsästyslain 41 sekä 41 a §:ssä. Poikkeuslupa ilveksen metsästämiseksi voidaan myöntää ensinnäkin ns. vahinkoperusteisena poikkeuslupana. Poikkeamisella pyritään esimerkiksi estämään erityisen merkittäviä vahinkoja tai turvaamaan ihmisten turvallisuutta. Poikkeaminen ei saa kuitenkaan heikentää lajin suotuisaa suojelutasoa tai sen saavuttamista ja poikkeaminen on mahdollista vain, jos muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole ratkaista ilveksen aiheuttamaa ongelmaa.

On kuitenkin huomattava, että tämän lisäksi suurpetoja voidaan metsästää myös silloin, kun ne eivät ole aiheuttaneet vahinkoa. Tällaiset ns. kannanhoidollisella perusteella myönnettävät poikkeusluvut ovat tarpeen kannan säatelemiseksi ja eläinten arkuuden säilyttämiseksi. Päivitetyssä hoitosuunnitelmassa todetaan, että ilves lajina koetaan kansalaisten taholta pääosin positiivisena elämyksenä. Muun Suomen alueella ilveskanta ei runsaanakaan aiheuta samalla tavoin haittaa elinkeinoille kuin poronhoitoalueella. Ilveksen aiheuttamat ongelmat liittyvät ennemminkin alueellisiin yksilötiheyksien kasvuun, mistä seuraa enenevässä määrin ilvesten liikkumista sekä saalistusta pihapiireissä ja niiden tuntumassa.

Kannanhoidollisista poikkeusluvista säädetään metsästyslain 41 a §:n 3 momentissa, jossa todetaan, että ilvestä koskeva poikkeuslupa voidaan myöntää myös tarkoin valvotuissa oloissa valikoiden ja rajoitetusti tiettyjen yksilöiden pyydystämiseksi tai tappamiseksi. Valtioneuvoston asetuksessa metsästyslaissa säädettyistä poikkeuksista (452/2013) on säädetty mm. poikkeuslupien hakemisesta, poikkeamisen edellytysten arvioinnista, kannanhoidollisen metsästyksen ajoista, lupamääräyksistä ja saaliin ilmoittamisvelvollisuudesta.

Edellä mainittu valtioneuvoston asetus tuli voimaan 24.6.2013. Sen mukaan metsästyslain 41 a §:n 3 momentin nojalla myönnettävällä niin sanotulla kannanhoidollisella poikkeusluvalla voidaan pyydystää ilvestä lokakuun ensimmäisestä päivästä helmikuun viimeiseen päivään poronhoitoalueella ja muualla maassa joulukuun ensimmäisestä päivästä helmikuun viimeiseen päivään. Naarasta, jota vuotta nuorempi pentu seuraa, ei kuitenkaan saa edelleenkään pyydystää. Poronhoitoalueen pidemmällä pyyntiajalla pyritään tehokkaampaan kannanhoidollisten poikkeuslupien käyttämiseen poronhoitoalueella. Metsästysajan pidennys oli osa niitä toimenpiteitä, joilla ilvesten aiheuttamia porovahinkoja pyrittiin vähentämään.

Poronhoitoalueella maa- ja metsätalousministeriön asettama suurin sallittu saalismäärä jäi usean vuoden ajan täyttymättä osin vaikeiden pyyntiolosuhteiden (mm. lyhyt valoisuuden aika, lumiolosuhteet) tai ylipäättään maaston haasteellisuuden takia.

Poronhoitoalueella tavoitteena on ilveksen aiheuttamien vahinkojen vähentäminen vahinkoperusteisilla ja kannanhoidollisilla poikkeusluvilla. Ilvesten liikkuminen Skandinavian ja Venäjän välillä ei ole uhattuna etenkin, kun niillä on esteetön mahdollisuus liikkua kevät- ja kesäaikaan, jolloin ilves on rauhoitettu ja vahinkoyksilöön kohdennettu poikkeuslupapyyntikin sulan maan aikana on käytännössä aika mahdotonta. Ruotsin ilveskantaa koskeissa geneettisissä tutkimuksissa ei ole havaittu mitään, mikä viittaisi kannan kärsivän geneettisistä ongelmista.

Tarkoin valvotuissa oloissa tavoite täyttyy siten, että Suomen riistakeskus harkitsee aina ennen poikkeuslupapäätöksen tekemistä vielä erikseen, onko alueittain muuta tyydyttävää ratkaisua ja haittaako metsästys suotuisan suojelutason säilyttämistä tai sen saavuttamista. Suomen riistakeskus joutuu selvittämään metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen nojalla metsästyslain 41 a §:n 1–3 kohdan tapauksissa (ns. vahinkoperusteiset poikkeusluvut) poikkeuslupan kohteena olevan riistaeläinlajin kannan tai kannan tilan haetulla poikkeuslupa-alueella, yksilön käyttäytymisen haetulla poikkeuslupa-alueella, tarvittaessa mm. viranomaisten tiedot, jotka liittyvät poikkeuslupan hakuperusteeseen sekä toimenpiteet, jotka poikkeuslupan sijasta voitaisiin toteuttaa. Tämä Suomen riistakeskuksen täytyy todentaa erikseen jokaisen lupahakemuksen kohdalla sekä lisäksi dokumentoida tarkasti poikkeuslupapäätökseen kaikki luontodirektiivin 16 artiklan 3 kohdassa mainitut yksityiskohtaiset muotovaatimukset, jotka on todettu, jotta luontodirektiivin jäsenvaltioille asettamat velvoitteet raportoinnista voidaan täyttää.

Asetuksen 7 §:n mukaan poikkeuslupan saajan on ilmoitettava Suomen riistakeskukselle ja poliisille metsästyslain 41 §:ssä tarkoitetun poikkeuslupan nojalla tapahtuneen ilveksen pyynnin tuloksesta. Ilmoitus on tehtävä ensimmäisenä arkipäivänä siitä, kun poikkeusluvassa tarkoitettu riistaeläin on tullut pyydystetyksi taikka, jos riistaeläin on jäänyt pyydystämättä, poikkeuslupan voimassaolon päättymisestä. Ilmoituksessa on mainittava pyydystettyjen eläinten määrä, niiden sukupuoli, pyyntiajankohta ja pyyntipaikan koordinaatit. Suomen riistakeskuksen on puolestaan toimitettava maa- ja metsätalousministeriölle edellä mainitut tiedot eläimen pyynnistä kerran kuukaudessa.

Lisäksi metsästyslain 88 §:ssä todetaan metsästyksen valvonnasta. Sen mukaan poliisin, rajavartiolaitoksen ja tulliviranomaisten sekä riistahallintolaissa tarkoitettujen metsästyksenvalvojien tulee toimialueellaan valvoa, että metsästystä koskevia säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan. Valtion omistamilla alueilla lain noudattamista valvovat virkamiehet, joiden tehtäväksi valvonta säädetään tai määrätään eli käytännössä valvontaa hoitaa Metsähallituksen erätarkastajat. Lisäksi maanomistajalla ja metsästysoikeuden haltijalla on oikeus valvoa metsästyslain noudattamista alueellaan. Luontodirektiivin 16 artikla pohjautuu Bernin sopimukseen ja sen 9 artiklaan⁵. Bernin sopimuksen resoluution 9 artiklan tulkinnan mukaan, valvonta voi olla joko etukäteistä – eli lupamenettely – tai jälkikäteistä eli metsästyksen aikainen tai saalisraportointiin perustuva valvonta- tai näiden yhdistelmä.⁶ Viimeksi mainittu on hyvin lähellä Suomen tilannetta.

⁵ -- pienissä määrin eräiden eläinten ja kasvien kiinniottamisen, keräämisen, hallussapidon tai muun järkevän hyödyntämisen sallimista varten tarkasti valvotuissa oloissa, valikoivasti ja rajoitetusti.

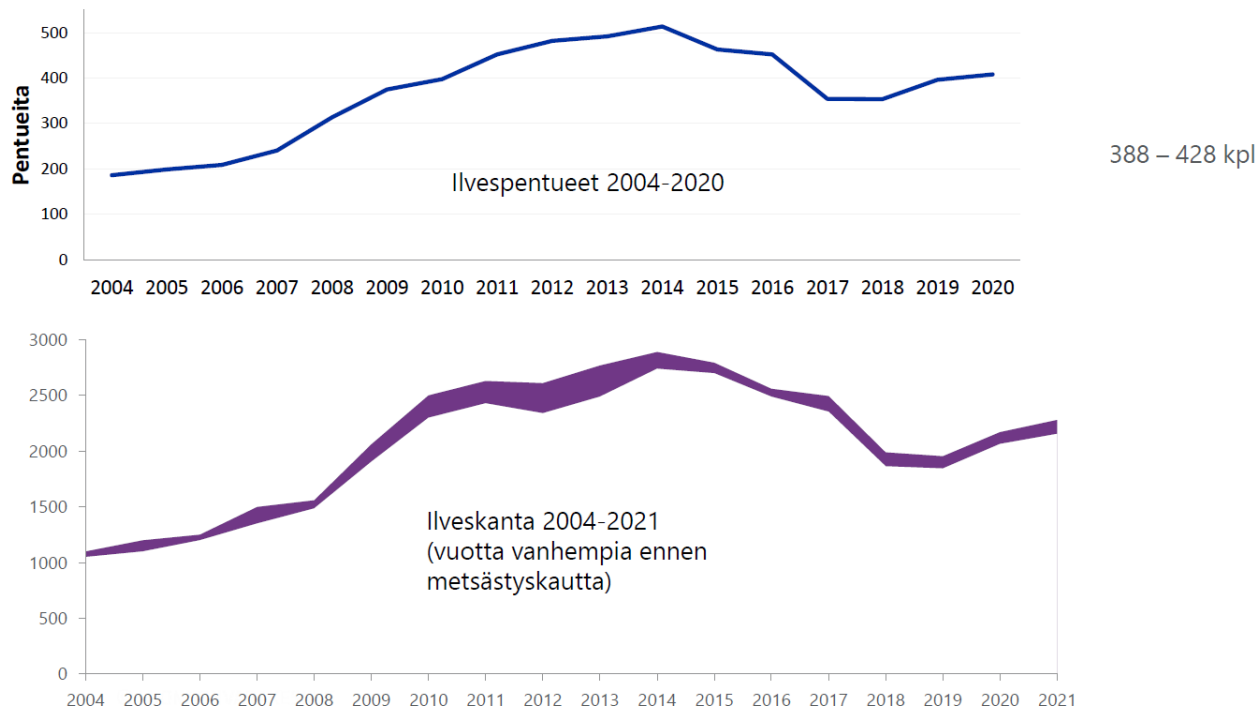
⁶ <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=2237547&Site=&BackColorInternet=B9BDEE&BackColorIntranet=FFCD4F&BackColorLogged=FFC679> Revised Resolution No. 2 (1993) on the scope of Articles 8 and 9 of the Bern Convention (2.12.2011): The provision "under strictly supervised conditions" should be interpreted to mean that the authority granting the exception must possess the necessary means for checking on such exceptions either beforehand (e.g., a system of individual authorisations) or afterwards (e.g., effective on-the-spot supervision), or also combining the two possibilities;

Kun kyse on kannansäätelystä, on mahdotonta osoittaa mitään tiettyjä yksilöitä, mutta alueen rajauksella, joka useimmassa tapauksessa voi olla hyvinkin suppea alue, mahdollisesti ilvestihentymä tai tiettyjen ongelmien ilmentymisalue, saavutetaan valikoivuus. Poikkeusluvassa on rajoitettu määrä yksilöön tai ryhmään yksilöitä, aika on rajoitettu ja samoin pyyntialue.

2 Luonnonvarakeskuksen kanta-arvio (tiivistelmä): Suomen ilveskanta Suomessa 2021⁷

Suomen ilveskannan koko vuonna 2021

Kanta-arvion 2021 perusteella Suomen ilveskanta on kasvanut arviolta 4 % edelliseen vuoteen verrattuna. Ennen metsästyskautta 2021/2022 Suomessa arvioidaan olevan 2155-2280 yli vuoden ikäistä ilvestä. Pentuehavaintojen perusteella vuonna 2020 arvioidaan havaitun noin 388-428 pentuetta, mikä on noin 10 pentuetta enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Arviossa ei ole mukana Ahvenanmaan pentuehavaintoja. Se ei myöskään sisällä arviota touko-kesäkuussa 2020 syntyneistä pennuista. Pääosassa maata ilveskanta on pysynyt ennallaan tai kasvu on ollut hyvin loivaa. Ilveskanta on kasvanut selvästi kahdella Suomen riistakeskuksen alueista: Pohjois-Karjalassa ja Kainuun poronhoitoalueen ulkopuolisella alueella. Pentueiden määrä ei ole edelliseen vuoteen verrattuna merkittävästi pienentynyt yhdenkään Suomen riistakeskuksen aluetoimiston alueella.

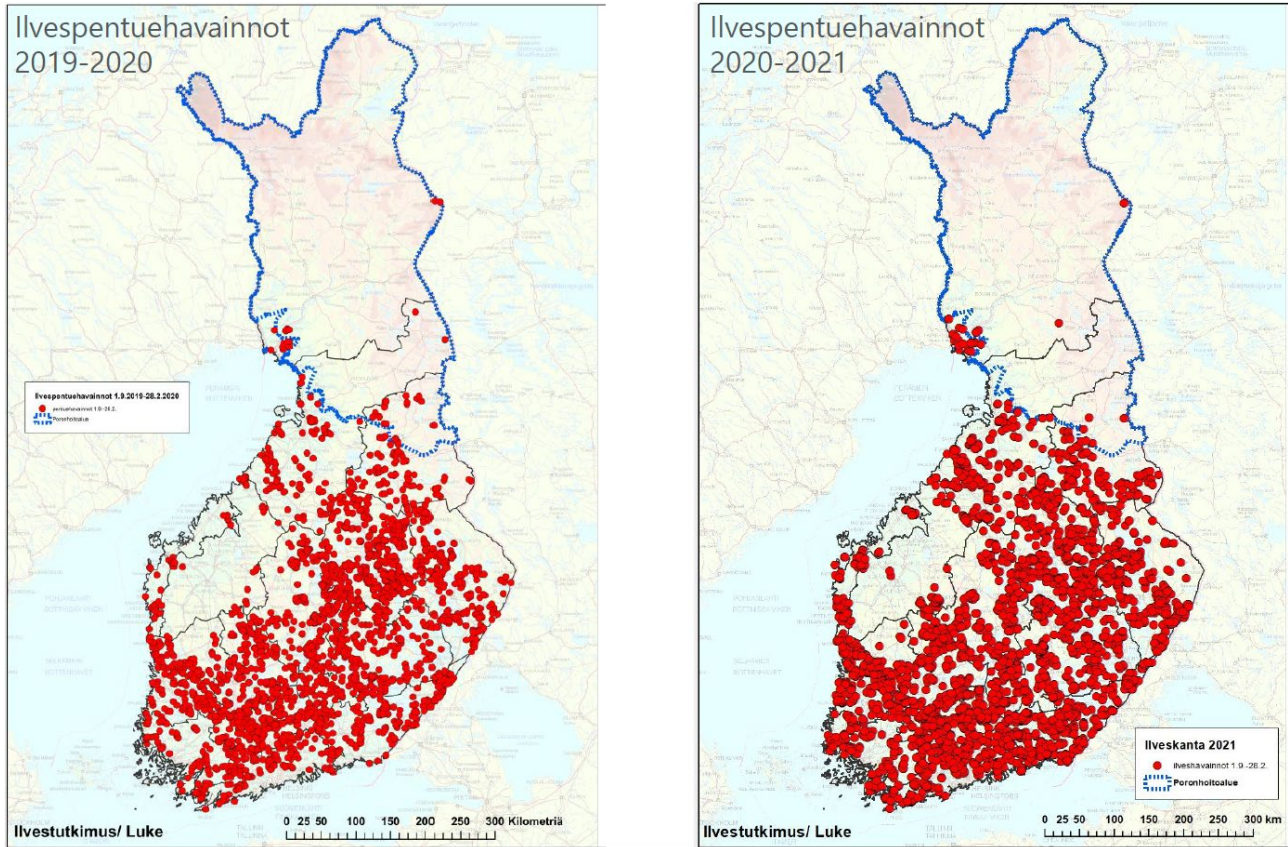

Kuva 1. Vuotta vanhempien ilvesten arvioitu yksilömäärä ennen kunkin metsästyskauden alkua vuosina 2004–2021 koko Suomessa. Ahvenanmaa ei mukana arviossa. Lähde: Luonnonvarakeskus.

⁷ Ilveskanta Suomessa 2021: <http://riistahavainnot.fi/suurpedot/kannanarviointi/lausunnot>

Taulukko 1. Ilvespentueet, aluekohtainen kerroin ja vuotta vanhempien ilvesten arvioitu yksilömäärä ennen metsästysvuotta 2021/2022. Lähde: Luonnonvarakeskus.

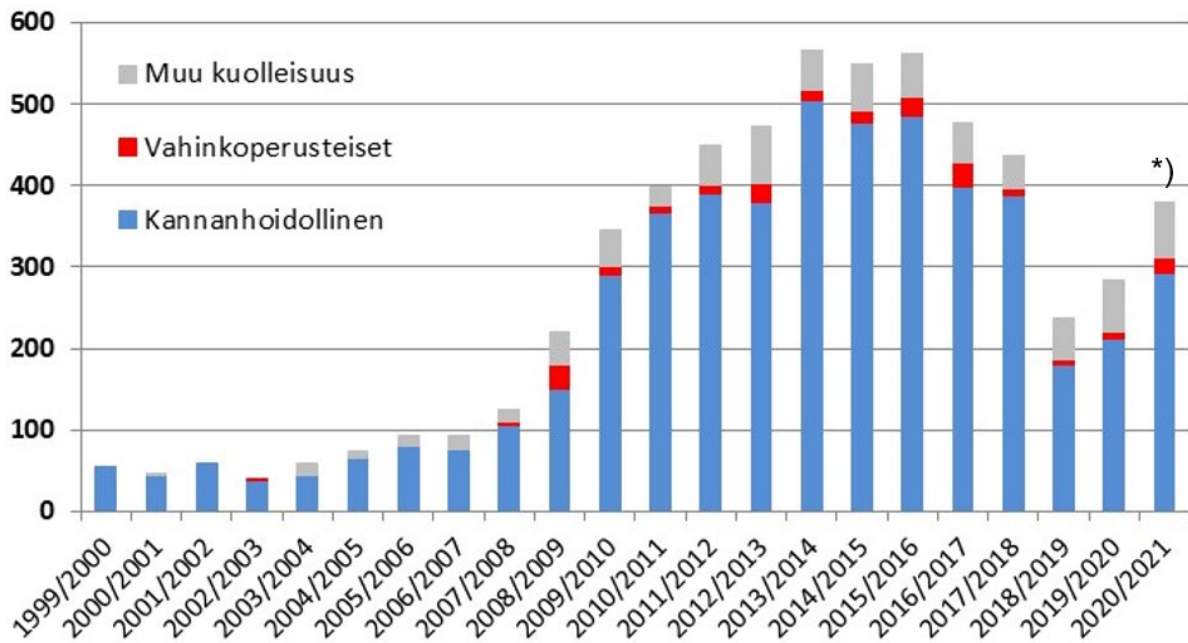
Riistakeskus aluetoimisto	Pentueet 2020	Pentueet 2019	Pentueet 2018	Kerroin 2021	Ennen metsästyskautta 2021/2022
Etelä-Häme	28 - 30	30 - 33	26 - 29	5,8 □	160 - 175
Etelä-Savo	40 - 44	51 - 54	49 - 51	4,9 #	200 - 215
Kainuu	24 - 27	24 - 27	12 - 15		145 - 160
josta poronhoitoalueen ulkopuolella	22 - 24	18 - 20	10 - 12	4,9 #	110 - 120
Keski-Suomi	28 - 32	29 - 32	30 - 33	4,9 #	135 - 155
Kaakkois-Suomi	33 - 35	26 - 28	25 - 28	4,9 #	160 - 170
Lappi	5 - 7	3 - 5	0 - 2		45 - 65
josta poronhoitoalueen ulkopuolella	4 - 4	1 - 2	0 - 1		25 - 30
Oulu	32 - 36	22 - 26	20 - 25		205 - 230
josta poronhoitoalueen ulkopuolella	32 - 35	22 - 24	20 - 23	5,8 □	185 - 205
Pohjanmaa	7 - 9	6 - 8	5 - 6	6	40 - 55
Pohjois-Häme	26 - 28	28 - 30	23 - 25	6	155 - 170
Pohjois-Karjala	36 - 39	37 - 39	26 - 29	6	215 - 235
Pohjois-Savo	48 - 50	51 - 54	48 - 51	4,9 #	235 - 245
Rannikko-Pohjanmaa	8 - 10	6 - 8	5 - 6	6	50 - 60
Satakunta	28 - 31	26 - 28	24 - 26	5,8 □	150 - 180
Uusimaa	28 - 30	21 - 23	22 - 25	5,8 □	160 - 175
Varsinais-Suomi	17 - 20	18 - 20	19 - 22	5,8 □	100 - 115
Yhteensä	388 - 428	378 - 415	334 - 373		2 155 - 2 280
Kannanhoitoalueet	Pentueet 2020	Pentueet 2019	Pentueet 2018		Ennen metsästyskautta 2021/2022
Poronhoitoalue	3 - 7	8 - 12	2 - 6		75 - 90***
Muu Suomi	385 - 421	370 - 403	332 - 367		2 080 - 2 190**

Kuva 3. Ilvespentuehavainnot ajalta 2020 ja 2021. Koko Suomi. Pentuehavainnoissa on havaittu vähintään yksi aikuinen ja vähintään yksi alle vuoden ikäinen pentu. Kartta Luke.

Ilvesten metsästyskuolleisuus ja muu tunnettu kuolleisuus

Ilveksen merkittävin kuolinsyy Suomessa on metsästys. Toiseksi tärkein on *muu kuolleisuus*-luokkaan menevä liikennekuolleisuus. Luontainen kuolleisuus on melko vähäistä, vaikkakin vain pieni osa siitä tulee tietoon.

*) metsästysvuoden 2020/2021 osalta voi tulla vielä tietoon joitakin muutoin kuolleita

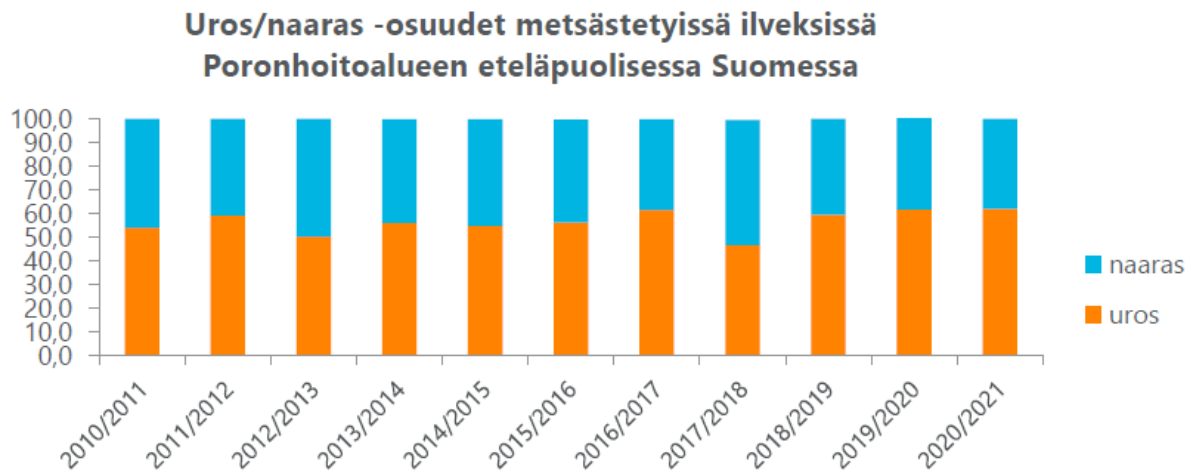
9.9.2021

© Suomen riistakeskus

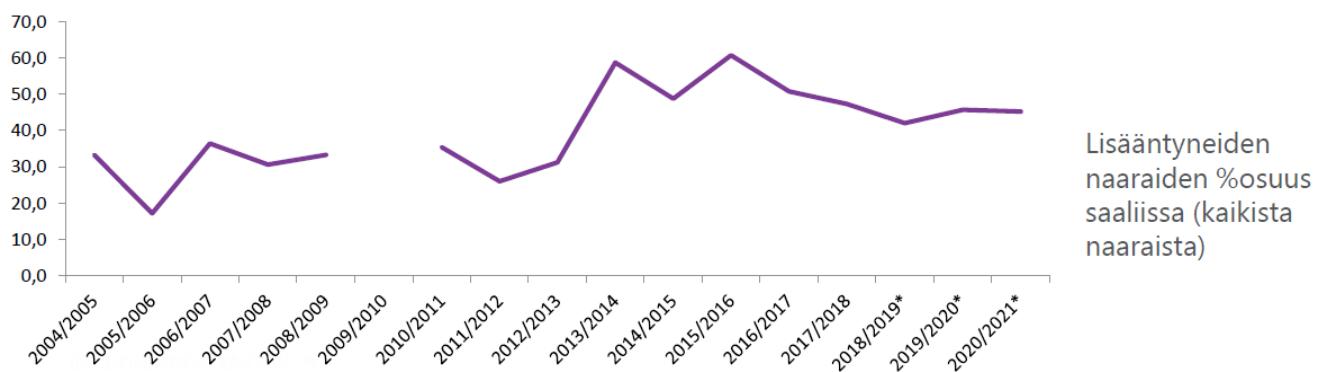
7

Kuva 4. Ilvesten tilastoitu kokonaiskuolleisuus metsästysvuosittain 2000/2001–2019/2021, jaoteltuna kannanhoidollisen ja vahinkoperusteisen metsästyksistä seuranneeseen kuolleisuuteen sekä muuhun kuolleisuuteen. Muuhun kuolleisuuteen lasketaan mukaan poliisin määräyksin lopetetut, liikenteessä kuolleet ja luontaisista syistä kuolleet ilvekset. Lähde: Suomen riistakeskus.

Naaraiden osuudet metsästyssaaliissa ovat vaihdelleet tyypillisesti 40–50 % välillä viime vuosina, mutta metsästysvuonna 2020/2021 osuus on noin 40 %. Metsästyksen vaikutus pentueiden määrään lyhyellä aikavälillä riippuu etupäässä siitä, miten suuri osuus metsästetyistä naaraista on kuolinhetkellään lisääntymisikäisiä tai lisääntyneitä naaraista. Kokonaiskiintiöiden kasvaessa saalisaineistossa näkyy selkeä muutos osuuksissa. Lisääntymisikäisten naaraiden osuus oli päättyneenä metsästyskautena saman suuruinen kuin edellisenä vuonna eli noin 45 % kaikista metsästetyistä naaraista.

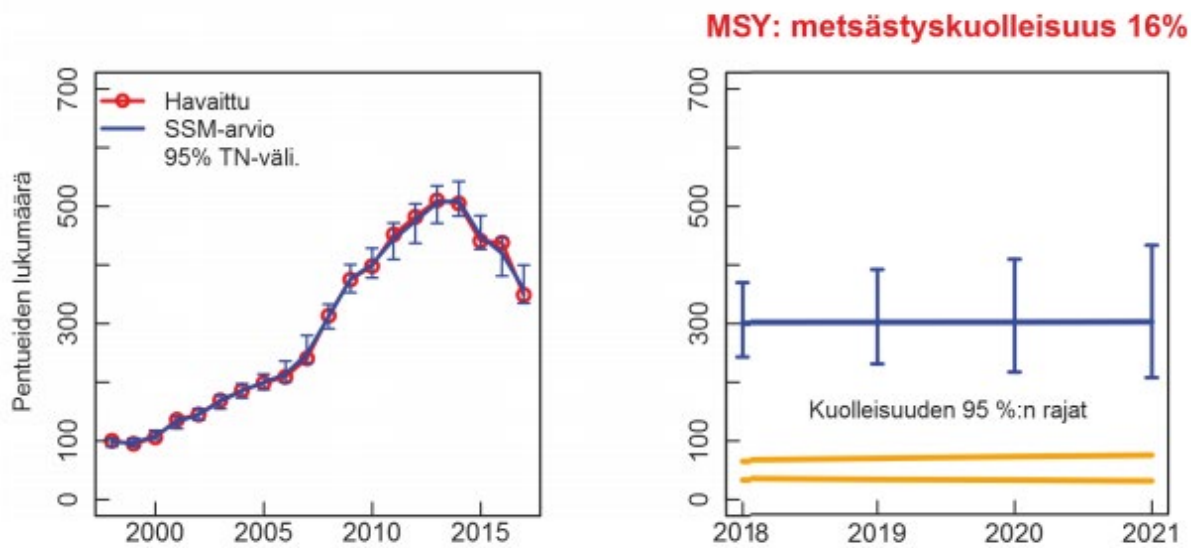
Kuva 5. Urosten ja naaraiden osuudet kokonaismetsästyssaaliissa metsästysvuosittain 2009/2010–2020/2021 Poronhoitoalueen eteläpuolisessa Suomessa. Lähde: Luke.

Kuva 6. Lisääntyneiden naaraiden prosentuaalinen osuus kaikista metsästetyistä naaraista metsästysvuosittain 2004/2005–2020/2021. Metsästysvuodelta 2009/2010 ei ole edustavaa näyteaineistoa. Poronhoitoalueen näytteet eivät ole mukana tässä vertailussa. Lähde: Luke.

Populaatiomallin ja ennustemallin tulokset

Populaatiomalli tuottaa perustietoa, kuten kasvuprosentin eri vuosilta ilveskantaan liittyen. Populaatiomallia ja sen lähtöoletuksia on kuvattu yksityiskohtaisesti edeltävien vuosien kanta-arvioraporteissa. Populaatiomallin tulosten mukaisesti 16 % verotusosuus on samansuuruinen kuin kannan kestävä maksimaalinen verotus (MSY, maximum sustainable yield). Tuolla verotusosuudella kannan koon arvioidaan pysyttelevän suhteellisen vakaana. Yli 16 % verotusosuudella kanta tulee todennäköisesti pienemään ja alle 16 % verotuksella kannan koko todennäköisesti kasvaa. Populaation tulevaa kehitystä erilaisissa metsästyskenaarioissa voidaan arvioida ennustemallin avulla. Ennustemallissa kannan eri mahdollisia kehityssuuntia on kuvattu tarkemmin 10 %, 16 % ja 20 % verotusosuuksien avulla. Ennustemalli on neljävuotinen, mistä johtuen sitä ei ole ajettu uudestaan vuonna 2021. Tässä seuraavaksi esitetyt tiedot ovat samat kuin viime vuoden raportissa. Vuodesta 2018 alkavassa ennustemallilla arvioidaan ilveskannan todennäköistä kehitystä vuoteen 2021 mennessä erilaisten vaihtoehtoisten metsästysverotusten toteutuessa. Maksimiverotusosuudeksi kyseinen malli tuotti 16 % arvioidusta kannasta. Jos mallin tarkastelun lähtökohdaksi otetaan vuosi 2010, tuottaa malli maksimiverotusosuudeksi 15 % arvioidusta kannasta.

Kuva 7. Populaatiomallin ja ennustemallin tulokset 1998-2018. Vasemmalla: Populaatiomallin mukaan laskettu populaatiokoko (pylväät: 95 %:n todennäköisyysvälit) ja havaittujen pentueiden lukumäärä. Oikealla: ennustettu populaatiokehitys todennäköisyysväleineen ja metsästettyjen naaraiden lukumäärien 95 %:n ylä- ja alarajat. Ennuste perustuu maksimaaliseen sallittuun metsästysmäärään 16 % kannasta, jotta populaatio odotusarvoisesti pysyy vakiona.

3 Suurimmat sallitut saalismäärät ja muut rajoitukset metsästysvuodelle 2021–2022

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa esitetään suurimmat sallitut saalismäärät ilvekselle sekä eräitä aluerajoituksia.

Suurimmat sallitut saalismäärät

Maa- ja metsätalousministeriön tavoitteena on ollut asetuksen mukaisella suurimman sallitun saalismäärän mitoituksella rajoittaa kannan kasvua. Käytännössä on pyritty hakemaan verotusmäärää, jolla ilveskanta pyritään pitämään suurin piirtein nykyisen suuruisena.

Verotusmäärällä metsästysvuodelle 2021-2022 pyritään:

- kannan tason vakiinnuttamiseen verotustason muutoksilla kannan kehityksen mukaan
- ylläpitämään ilvesten ihmisarkuutta
- helpottamaan lupamäärän allokointia etenkin tihentymäalueilla
- pitämään saaliin seurannalla ja kiintiön mitoituksella lisääntymisiässä oleviin naaraisiin kohdistuva verotus maltillisena
- vähentämään metsäpeuraan kohdistuvaa predaatiota
- vähentämään porovahinkoja lupia kohdentamalla poronhoitoalueen eteläpuolelle vähentämään nuorien yksilöiden siirtymistä poronhoitoalueelle.
- ilveksen arvostuksen lisäämiseen riistaeläimenä
- lisäämään vaikutusmahdollisuuksia paikallisten ihmisten keskuudessa, joiden on elettävä samoilla alueilla kuin ilvekset
- kasvunopeutta hidastamalla lisäämään pitkäaikaista hyväksyntää alueilla, jonne ilvekset ovat vasta palaamassa.

Luonnonvarakeskuksen (Luke) arvion mukaan vuotta vanhempia ilveksiä ennen metsästysvuotta 2021–2022 on noin 2155–2280 (2065–2170), josta poronhoitoalueella on 75–90 (65–80). Suluissa edellinen vuosi. Poronhoitoalueella havainnoitsijaverkosto on edelleen harva ja pentuehavaintojen määrä pieni. Ilvesten vähimmäiskannan koko on noussut arviolta 4 % (11%) edelliseen arvioon verrattuna. Vuonna 2020 arvioidaan havaitun 388–428 (378–415) erillistä pentuetta, mikä on noin 10 (40) pentuetta enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Pääosassa maata ilveskanta on pysynyt ennallaan tai kasvu on ollut hyvin loivaa. Ilveskanta on kasvanut selvästi kahdella Suomen riistakeskuksen alueista: Oulun poronhoitoalueen eteläpuolisella alueella ja Uudellamaalla. Pentueiden määrä on edelliseen vuoteen verrattuna merkittävästi pienentynyt ainoastaan yhdellä Suomen riistakeskuksen aluetoimiston alueista: Etelä Savossa. Arvio ei pidä sisällään keväällä syntyvien pentujen määrää.

Asetuksessa esitetään asetuksen voimassaoloajalle kannanhoidollisen metsästyksen suurimmaksi sallituksi saalismääräksi **320** ilvesyksilöä muun Suomen kannanhoidoalueelle. Määrä tarkoittaa muun Suomen kannanhoidoalueella, jossa lähes 97 % ilveksistä sijaitsee, noin **15 %** verotusta muun Suomen kanta-arvion keskiarvosta laskettuna $(2080+2180)/2 \cdot 0,15 \Rightarrow 320$ yksilöä. Poikkeusluvin (kannanhoidolliset ja vahinkoperusteiset) toteutunut metsästysverotus on koko maassa edeltävinä metsästysvuosina ollut 429 yks. (2016/2017), 396 yks. (2017/2018), 186 yks. (2018/2019), 221 (2019/2020) ja 292 (2020/2021).

Edelleenkään ei ole tarpeen rajoittaa ns. vahinkokiintiötä vaan Suomen riistakeskus voi myöntää näitä poikkeuslupia tarpeen mukaan luontodirektiivin kriteereiden ja edellytysten täytyttyä. Todennäköistä on, että näitä erityisen merkittäviä vahinkoja tai vahingonuhkaa aiheuttavien yksilöiden poistamisia tullaan tarvitsemaan ainakin kannanhoidollisen metsästyskauden ulkopuolella ja poronhoitoalueella. Suomen riistakeskus myöntämällä vahinkoperusteisilla luvilla saalis metsästysvuonna 2020–2021 saalis oli kuusi ilvestä.

Taulukko 2. Metsästysvuoden 2020-2021 kannanhoidollisen metsästyksen toteutuminen.

	Lupia haettu	Myönnetty	Saalis	Lupien käyttöaste
<i>Poronhoitoalue</i>	23	7	6	85,7%
<i>Muu Suomi</i>	799	307	286	93,2%
Yhteensä	822	314	292	93,0%

Selvennyksenä on todettava edellä mainituista suurimmista sallituista saalismääristä, että metsästyslain 41 a §:n 1 momentin 4 kohdan mukaisia poikkeuslupia ei ole kuitenkaan tarkoitus lukea 1 §:ssä säädettyyn suurimpaan saalismäärään. Vaikka asetuksella tarkoitettaneen otsikon mukaisesti poikkeusluvilla sallittavaa *metsästystä*, myönnetään myös tutkimusperusteiset poikkeusluvut 41 a §:n perusteella. Lähtökohtaisesti tutkimusluvilla pyydetty eläin lähes poikkeuksetta kuitenkin vapautetaan merkitsemisen tai GSM/GPS-pannan asettamisen jälkeen elävänä takaisin luontoon, joten ei ole syytä vähentää näitä poikkeusluvilla metsästettävien yksilöiden suurimmasta sallitusta saalismäärästä.

Ilvesten metsästys poikkeusluvin (vahinkoperusteisin ja kannanhoidollisin) on käytännössä ainoa keino vähentää ilveksen aiheuttamia porovahinkoja.

Taulukko 3. Ilveksen aiheuttamat porovahingot. *Vuoden 2021 kertymä ajettu Riistavahinkorekisteristä 1.1.-6.10.2021 tietojen perusteella:

ILVES	kpl
2010	590
2011	550
2012	703
2013	867
2014	589
2015	572
2016	647
2017	756
2018	485
2019	445
2020	707
2021*	482

Myös ilveksen osalta on usein esitetty ratkaisuksi siirtymistä reviiripohjaiseen korvausjärjestelmään. Korvausjärjestelmän muuttaminen ei ratkaise vahinkoihin eikä etenkin petovahinkokorvausmäärärahoihin liittyvää ongelmaa, sillä jo nykyisen järjestelmän kohdalla on vaikeuksia maksaa korvauksia täysimääräisenä vahingonkärsijöille.

Huomattava on myös, että reviiripohjaiseen korvausjärjestelmään siirtyminen ei ole pelkästään kansallisesti ratkaistavissa. Porovahinkojen korvausjärjestelmän oikeusperusta on yhteisiä markkinajärjestelyjä koskevan asetuksen (Single CMO Regulation) artikla 182(1). Komissio on hyväksynyt sen täytäntöönpanopäätöksellä (31.3.2016, C(2016) 1752 final) porojen ja porotuotteiden tuotantoon ja kaupan pitämiseen Suomessa myönnettävien kansallisten tukien sallimisesta. Komission päätöksessä suurpetojen porotaloudelle aiheuttamien vahinkojen korvaamisen maksuvaltuus on enintään 10 miljoonaa euroa. Tähän mennessä korvauksia on leikattu vuoden 2016 porovahingoista 4 % sillä maksuvaltuus olisi muutoin ylittynyt. Vuoden 2017 petovahinkoihin tehty 26 % leikkaus kaikkiin vahingonkorvauksiin johtui puolestaan siitä, että valtion talousarviossa ei ollut riittävästi määrärahoja täysimääräiseen korvaamiseen edes komission maksukattoon saakka. Vuoden 2018 ja 2019 petovahingot voitiin maksaa kaikille täysimääräisenä riistavahinkolakiin tehdyn muutoksen (ns. Lex Halla –korvauselementin kumoaminen) johdosta. Kuten viime vuoden asetusmuistiossa ennakoitiin, ainoastaan määrärahan lisäyksellä⁸ (2,4M€) voitiin vuoden 2020 vahingot maksaa täysimääräisesti, sillä suurpetojen aiheuttamien porovahingot nousivat 9,48 miljoonaan euroon. Valtiovarainministeriön 13.8.2021 ehdotuksessa momentille 30.40.42 määrärahoja on varattu vuoden 2021 porovahinkojen korvaamiseen 7,5 miljoonaa euroa.

Reviiripohjaiseen korvausjärjestelmään siirtyminen tai edes nykyisen korvausjärjestelmän muuttaminen edellyttää paitsi mittavia lainsäädäntömuutoksia riistavahinkolakiin ja –riistavahinkoasetukseen myös komission maatalouspääosaston hyväksyntää (notifiointi). Maa- ja metsätalousministeriöllä ei ole edelleenkaan suunnitelmia siirtyä reviiripohjaiseen korvausjärjestelmään.

Lisäksi ilves aiheuttaa jonkin verran vahinkoa turkistarhaukselle, karja- ja lammastaloudelle sekä myös metsästyskoirille metsästystilanteessa. Ongelmaksi ei aina katsota pelkästään ilveksen aiheuttamia vahinkoja, vaan

⁸ <https://budjetti.vm.fi/indox/sisalto.jsp?year=2021&lang=fi&maindoc=/2021/aky/aky.xml&open-node=0:1:11:259:849:915:929:>

myös sen aiheuttamaa haittaa ja harmia, jotka koituvat vahinkojen ennaltaehkäisystä. Ajoittain ilveksiä tulee asutukseen ja pihapiireihin ja jotkut yksilöt voivat joko sairauden aiheuttaman nälkiintymisen tai oppimisen kautta toistuvasti hakea ravintoa pihapiireistä. Myös nuoret vaeltavat ilvesyksilöt saattavat vierailla pihapiireissä helppoa ravintoa, kuten kotikissoja, ja piharusakoita saalistamassa. Vaikka vierailut eivät johtaisi varsinaisiin vahinkoihin, ne aiheuttavat alueella yleensä vaatimuksia pihailvesten poistamiseksi. Paikallisten ihmisten sietokykyä voidaan lisätä ja samalla mahdollista ilvesvastaisuutta vähentää sallimalla kannanhoidollinen metsästys, joka samalla lisää ilveksen arvostusta arvokkaana riistaeläimenä.

Alueelliset rajoitukset

Asetuksessa asetetaan alueellisia rajoituksia kannanhoidolliseen metsästyksen ilveskannan hoitosuunnitelman eri kannanhoitoalueita koskevien tavoitteiden johdosta. Asetuksen verotusprosentti on seuraava: muun Suomen kannanhoitoalueella sallitaan noin 15 % verotus, joka tarkoittaa 320 ilvestä. Lupia tulee kohdentaa ilveksen tihentymäalueille ja alueille, jossa kanta on vakaa tai nousussa edellisen vuoden kanta-arvioon verrattuna. Alueilla, jossa ilveksiä on tiheydeltään harvassa verrattuna maapinta-alaan, ei ilveskanta ole syytä verottaa voimakkaasti.

Poronhoitoalueella ilveskanta on harva, havaintoaineisto alueellisesti huonosti kattavaa ja siellä esiintyy vain noin 3 % Suomen arvioidusta ilveskannasta. Verotus perustuisi siellä porovahinkojen mahdollisimman tehokkaaseen vähentämiseen. Poronhoitoalueen ilveksen porotalouselinkeinolle aiheuttamat vahingot ovat edelleen huomattavat ja vuonna 2020 ilveksen tappamia poroja löydettiin 707 (447) kappaletta ja laskennallinen vahinko oli noin 1 220 000 euroa (770 000). Suluissa edellisen vuoden määrät ja summat. Alkuvuoden (1.1-6.10) alustavat tulokset (taulukko 3) näyttäisivät, että vaikka lukumäärällisesti ilveksen tappamia poroja on löytynyt vähemmän kuin edellisellä vuonna vastaavaan aikaan, euromääräisesti vahingot eivät juurikaan laske. Ruokaviraston porojen käypiä arvoja koskevan määräyksen vähintään viiden vuoden välein tehtävä (RVahL 13§) tarkistus tulee nostamaan porojen korvausarvoja noin 16%. Ilveksen aiheuttamien porovahinkojen arvioidaan nousevan 1 230 000 euroon vuoden loppuun mennessä.

Poronhoitoalueelle ei aseteta kiintiötä edellisvuosien tapaan. Suomen riistakeskus on silti velvollinen varmistamaan myöntäessään poikkeuslupia poronhoitoalueelle, että päätös on luontodirektiivin sekä kansallisten metsästystä koskevien säännösten mukainen.⁹ Toisin sanoen Suomen riistakeskuksen tulee tapauskohtaisesti harkita myös poronhoitoalueen osalta ennen päätöksen tekemistä vielä erikseen, onko muuta tyydyttävää ratkaisua ja haittaako metsästys suotuisan suojelutason säilyttämistä. Harkintavaltaa rajaavat myös EU:n luontodirektiivissä (92/43/ETY) mainitut myöntämisperusteet ja niiden tulkintasisältö, mikä on muotoutunut Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ratkaisujen sekä luontodirektiivin tiukkaa suojelua koskevan ohjeasiakirjan kautta.

Erityistä

Päivitetystä hoitosuunnitelmassa linjataan, että metsästysvuoteen 2016–2017 saakka ilveskannan hoidon tavoitteena oli muun Suomen alueella ilveskannan kasvun hidastaminen ja ilveskannan pienentäminen alueilla, joilla se on ollut tiheämpi. Ilveskannan kääntynyt laskuun, on kannanhoidon ensisijaisena tavoitteena löytää oikea verotusmäärä, jolla kannanlasku saadaan tasoittumaan ja ilveskanta vakiintumaan paikallisesti hyväksyttävälle tasolle. Ilveskanta on ollut Luonnonvarakeskuksen kanta-arvion mukaan kasvussa jo kahtena peräkkäisenä vuonna.

Kannanhoidollinen metsästys siten, että poikkeuslupia voidaan myöntää alueellisesti kattavasti antaa mahdollisuuden paikallisen omistajuuden kehittymiselle ja mahdollistaa myös ilveksen riista-arvon säilymisen vaarantamatta suotuisaa suojelutasoa. Muun Suomen ilveskannan hoidossa on mahdollista huomioida myös ilvek-

⁹ KHO:n päätös 10.6.2009, taltionro 1499, dnro 881/1/08.

sen nauttima hyväksyntä kansalaisten taholta ja voimakas pienten hirvieläinten kantojen kasvu. Pienten hirvieläimien ja ilveksen välisestä suhteesta käytävä keskustelu onkin lisääntynyt etenkin vuonna 2021 valkohäntäpeura- ja metsäauriskantojen yhä kasvaessa. Kun tarkastellaan ilveksen vaikutuksia sen saalislajeihin, on huomioitava useita eri tekijöitä, jotka vaikuttavat niin saalistajaan (ilves) kuin saalislajeihin. Näitä ovat esimerkiksi maisemarakenne, säätila ja saalisyhteisön rakenne. Ihmisen harjoittamalla riistanruokinnalla on merkitystä ilveksen saalistukselle. Lisäksi on huomioitava, että ilvessukupuolien välisessä ravinnonkäytössä on eroja. Vaikka ilves tappaa runsaastikin pieniä hirvieläimiä, se ei välttämättä pysty säätelemään saalistamiensa lajien kantoja. Siksi onkin tehtävä selkeä ero puhuttaessa ilveksen vaikutuksesta riistan hyödyntämiseen ja ilveksen mahdollisesta vaikutuksesta saalislajiensa kantoihin niiden säätelijänä. Suurimmalla osalla muun Suomen kannanhoitoaluetta esiintyy suhteellisen runsas ilveskanta samoilla alueilla, joilla pienten hirvieläinten saalismäärät ovat pieniä. Ilveksen on eri tutkimuksissa todettu saalistavan myös muita pienpetoja. Suomessa kiinnostuksen kohteena on erityisesti ilveksen saalistus, joka kohdentuu kettuun ja supikoiraan. Näihin lajeihin kohdistuvan saalistuksen kautta ilveksellä voi olla välillinen positiivinen vaikutus niin kanalintu- jänis- kuin metsäauriskantoihinkin.

Luonnonvarakeskuksen kannan seurannan ja sitä tukevan tutkimustyön perusteella suurpedot ovat potentiaalisin metsäpeuralle heikon vasatuoton ja kuolevuutta aiheuttava ensisijainen tekijä. Luonnonvarakeskuksen metsäpeurojen vasaseurannat osoittavat, että panta-aineistosta vain kolmasosa syntyneistä oli elo-syyskuussa enää hengissä. Lisäksi suurpedot aiheuttavat hävikkiä aikuisille metsäpeuroille, joiden kuolinsyistä noin 60 % on määritetty suurpetojen osalle (55 kuollutta ja löydettyä pantapeuraa vuosina 2009–2015). Metsäpeura-alueilla ilveskannat ovat laskussa tai lähes ennallaan, joten enää ei ole perusteltua suunnata kovin voimallista verotusta niille alueille. Huomiota tulee kiinnittää edelleen alueisiin, jonne metsäpeuroja on suunniteltu siirrettävän osana Metsäpeura Life -hanketta. Poronhoitoalueen ilvesvahingot ovat edelleen suuret, joten lupien kohdentaminen myös muualla poronhoitoalueen eteläpuolella saattaa vähentää nuorien yksilöiden siirtymistä poronhoitoalueelle ja näin vähentää porovahinkoja.

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että Suomen riistakeskuksen tulee harkita ennen poikkeuslupapäätöksen tekemistä vielä erikseen, onko alueittain muuta tyydyttävää ratkaisua ja haittaako metsästys suotuisan suojelutason säilyttämistä. Suomen riistakeskuksen tulee selvittää metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen nojalla metsästyslain 41 a §:n 1-3 kohdan tapauksissa (ns. vahinkoperusteiset poikkeusluvut) poikkeuslupan kohteena olevan riistaeläinlajin kannan tai kannan tilan haetulla poikkeuslupa-alueella, yksilön käyttäytymisen haetulla poikkeuslupa-alueella, tarvittaessa mm. viranomaisten tiedot, jotka liittyvät poikkeuslupan hakuperusteeseen sekä toimenpiteet, jotka poikkeuslupan sijasta voitaisiin toteuttaa. Tämä Suomen riistakeskuksen täytyy todentaa erikseen jokaisen lupahakemuksen kohdalla sekä lisäksi dokumentoida tarkasti poikkeuslupapäätökseen kaikki luontodirektiivin 16 artiklan 3 kohdassa mainitut yksityiskohtaiset muotovaatimukset, jotka on todettu jotta luontodirektiivin jäsenvaltioille asettamat velvoitteet raportoinnista voidaan täyttää.

4 Esityksen vaikutukset

Esitys pohjautuu Luonnonvarakeskuksen laatimaan populaatiomalliin, joka tuottaa ennusteen ilveskannan kehityksestä vuoteen 2021 saakka havaitun kannankehityksen ja verotusmäärien perusteella. Nyt käytetty malli tarjoaa hyvät lähtökohdat arvioida Suomen ilvesten kannankehityksen viimeisen viidentoista vuoden aikaisia vaiheita analyttisesti.

Komissio on tilannut raportin LCIE:ltä (the Large Carnivore Initiative for Europe) suurpetojen kannanhallintaa koskevista parhaista käytännöistä. Komissio myös suosittelee jäsenvaltioille raportin sisältämiä ohjeita¹⁰.

¹⁰ Note to the Guidelines for Population Level Management Plans for Large Carnivores, 1.7.2008, http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/carnivores/pdf/guidelines_for_population_level_management_ec_note.pdf

Vaikka tämä asiakirja ei ole velvoittava, myös se sisältää luontodirektiivin tulkittamisen kannalta relevantteja seikkoja. LCIE:n asiakirjassa nostetaan suurpetojen metsästyksen osalta relevantteja hyötyjä.

Raportissa¹¹ LCIE uskoo, että se suurpetojen metsästys voi olla yhteensopivaa niiden suojelun kanssa monilla alueilla ja tilanteissa. LCIE toteaa, että on tärkeää muistaa, että suurpetojen suojelu ei välttämättä tarkoita tiukkaa suojelua.

LCIE:n mukaan suurpetojen metsästyksen mahdolliset hyödyt ovat seuraavat: (1) Antaa pitkien perinteiden säilyä maaseutualueilla, joilla esiintyy suuria suurpetoja. (2) Lisää suurpetojen läsnäolosta seuraavaa sietokykyä metsästäjien keskuudessa, jos he voivat pitää niitä arvostettuina riistaeläiminä tai tulonlähteenä enemmän kuin kilpailijoina. (3) Lisää vaikutusmahdollisuuksia paikallisille ihmisten keskuudessa, joiden on eletävä samoilla alueilla kuin suurpedot. (4) Säilyttää suurpetojen tiheyden sillä tasolla, että vahingot tuotantoeläimille ja luonnonvaraiselle riistalle pysyy hyväksyttävänä. Lisäksi metsästäjät voivat auttaa tiettyjen yksilöiden poistossa, esimerkiksi niiden, jotka erikoistuvat karjan tappamiseen. (5) Auttaa ylläpitämään suurpetojen arkuutta, mikä vähentää mahdollisia konflikteja. (6) Mahdollisesti tarjoaa mahdollisuuden myydä näiden lajien metsästystä ja saada näin tuloja maaseutualueille. (7) Alueilla, jonne suurpedot ovat palaamassa, se voi lisätä pitkäaikaista hyväksyntää, jos kantojen kasvunopeus hidastuu. (8) LCIE vastustaa voimakkaasti salametsästystä kaikissa olosuhteissa ja ymmärtää, että se on suuri uhka suurpetokantojen selviytymiselle monilla alueilla. LCIE uskoo kuitenkin, että laillisen metsästäjän salliminen auttaa vähentämään salametsästystä, jos paikalliset ihmiset kokevat olevansa mukana lajien hallintaprosessissa. (9) Metsästyksen mahdollistavan populaation saavuttaminen voi olla vertailuarvo suojelu- tai palautussuunnitelman onnistumiselle - tämä osoittaa myös suojelusuunnitelman joustavuuden eri sidosryhmille.

Maa- ja metsätalousministeriö tavoittelee useita edellä mainittuja hyötyjä tällä asetuksella purkamalla ilveskannasta johtuvaa painetta ottamalla ekologiset, taloudelliset ja sosiaaliset tekijät tasavertaisina huomioon niin tavoiteasettelussa kuin toiminnassakin, koska nämä kolme näkökulmaa ovat selkeässä riippuvuussuhteessa toisiinsa.

Vaikka aikuiskuolleisuuden aiheuttajana aineistot osoittavat muiden suurpetojen (erityisesti susi ja karhu) olevan ilvestä merkittävämmässä roolissa, esitys voi jonkin verran parantaa metsäpeuran vasatuottoa ja vähentää kuolleisuutta, kun ilveslupia kohdennetaan metsäpeurojen hyville vasonta-alueille Kainuussa. Kannanhoidollisen metsästyksen lisäksi vahinkoperusteisella pyynnillä, jota ei ole erikseen tällä asetuksella rajattu, voidaan vaikuttaa kansalaisten hyväksynnän ylläpitämiseen ja sen käyttö voi vähentää myös merkittävistä vahingoista maksettavia korvauksia, ellei kohteen suojaaminen akuutissa tilanteessa ole mahdollista (muu tyydyttävä ratkaisu).¹²

Populaatiomalli koskee vain poronhoitoalueen ulkopuolella olevaa muun Suomen kannanhoitoaluetta. Poronhoitoalueelle se ei sovellu. Poronhoitoalueella pyritään edelleen ensisijaisesti vähentämään ilveksen aiheuttamia erityisen merkittäviä vahinkoja myös kannanhoidollisella metsästyksellä, mutta kiintiön asettaminen ei ole tarpeellista.

Luontodirektiivin lajiraportoinnissa jaksolla 2012–2017 ilves arvioitiin levinneisyytensä ja populaatiokoon perusteella olevan myös suotuisan suojelun tasolla.

Koska vain tulevaa metsästysvuotta koskevan asetuksen taustalla olevaa mallia päivitetään vuosittain, toteutuneen verotuksen vaikutusta voidaan seurata ja tarvittaessa verotusprosenttia voidaan muuttaa. Muutoksia

¹¹http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/carnivores/pdf/guidelines_for_population_level_management.pdf sivu 71.

¹² Esimerkiksi vuonna 2013 vain muutama ilvesyksilö aiheutti muutamille turkistarhoille yhteensä yli 200 000 euron vahingot ja kymmenkertaisti aiempaan nähden ilvesten aiheuttamat kotieläinvahingot.

kannan koossa onkin syytä tarkastella usean vuoden ajanjaksoina, koska yksittäisen vuoden metsästysverotuksen kokonaisvaikutus ilveskannan kehitykseen riippuu sitä edeltäneiden vuosien ja välittömästi seuraavien vuosien metsästysverotuksen määrästä. Ilveskannan kehitykseen vaikuttavat myös monet vaikeasti ennakoitavat muut tekijät, kuten muutokset saaliseläinkantojen koossa, ilvesten luontaisessa kuolevuudessa, elinympäristön laadussa ja sääolosuhteissa. Enimmäismäärät eivät yksittäisen metsästyskauden tasolla vaaranna Suomen ilveskannan elinvoimaisuutta poronhoitoalueen ulkopuolisella kannanhoitoalueella.

Kannan elinvoimaisuus tai suotuisan suojelun taso eivät kuitenkaan ole uhattuina. Viimeisimmässä uhanalaisuustarkastelussa (2019) ilves muuttui silmälläpidettävästä (NT) elinvoimaiseksi (LC)¹³.

Poronhoitoalueella kiintiöstä luopuminen on luonut Suomen riistakeskukselle aiempaa enemmän joustoa vahinkotilanteen mukaan etenkin niissä tilanteissa, jossa vahinkoperusteisten lupien käyttö on ollut ongelmallista vahinkoa aiheuttavan yksilön kohdentamisvaikeuksien takia etenkin sulan maan aikana. Myös pidentynyt metsästysaika mahdollistaa ilveskannan tehokkaamman säätelyn ja vahinkojen vähentämisen, mikäli keliolosuhteet ovat pyynnin kannalta otolliset. Maa- ja metsätalousministeriöllä ei ole lakiin perustuvaa velvollisuutta antaa kiintiöasetusta, vaan metsästyslain 41 §:n 5 momentissa todetaan, että poikkeuslupien vuotuista saaliin määrää *voidaan* rajoittaa. Kiintiö itsessään ei johda yhtenkään ilveksen tappamiseen, vaan on eräänlainen ylimääräinen turva, että vaikka kiintiö täytyisi, ei suotuisaa suojelutasoa vaaranneta. KHO on tämän todennut päätöksessään (10.9.2006, taltionro 1499) seuraavasti: poikkeusluvasta päättävä taho [nyk. Suomen riistakeskus] on velvollinen varmistamaan, että kukin päätös on luontodirektiivin ja kansallisten säädösten mukainen, niin että kulloinkin kysymyksessä oleva metsästys ei vaaranna suotuisaa suojelutasoa ja että muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole. Ministeriön kiintiö turvaa omalta osaltaan säätelyn mukaista harkintaa. Asiaa käsiteltiin myös Euroopan yhteisöjen Suomen susien metsästystä koskevassa ratkaisussa (C-342/05), jossa todettiin, että tämä raja, joka vahvistetaan sen yksilöiden määrän perusteella, joka voidaan biologisesti poistaa kyseistä lajia vaarantamatta, muodostaa vain kehyksen, jonka puitteissa voidaan myöntää pyyntilupia, kun luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan mukaiset edellytykset lisäksi täyttyvät.

Luonnonvarakeskus on todennut, että poronhoitoalueen ongelmat ovat alueen suuri pinta-ala, petoyhdysmiesverkoston harvuus ja pentuehavaintojen pieni määrä. Näin ollen maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että verotuksen pohjana toimii kiintiötä paremmin alueen ilveksen aiheuttamisen porovahinkojen kehitys, jota voidaan seurata lähes reaaliaikaisesti Riistavahinkorekisterin kautta. Kiintiön asettaminen on tässä mielessä tarpeellista, kun otetaan vielä huomioon, että vain noin 3 % ilveskannasta esiintyy poronhoitoalueella.

5 Asian valmistelu

Maa- ja metsätalousministeriössä on valmisteltu virkатыönä ehdotus maa- ja metsätalousministeriön asetuksiksi poikkeusluvalla sallittavasta ilveksen metsästyksestä metsästysvuonna 2021–2022. Siinä asetetaan suurin sallittu saalismäärä ja rajataan alue, jossa poikkeuslupaharkintaa voidaan Suomen riistakeskuksen toimesta tehdä. Maa- ja metsätalousministeriöllä on ollut käytössään tätä asetusluonnosta lausunnonle laitettaessa luonnos Luonnonvarakeskuksen raportista Suomen ilveskanta 2021 ja luonnos päivitetystä hoitosuunnitelmasta. Lausuntoaika on lyhyt johtuen asetuksen luonteesta (Suomen riistakeskuksen toimivaltaa rajoittava asetus), metsästyksen aloitusajankohdasta (1.12.2021) sekä valitusaikojen (30+7 päivää) huomioon ottamisesta johtuen.

Esitysluonnoksesta pyydettiin lausuntoja seuraavilta tahoilta: ympäristöministeriö, sisäministeriön poliisi-osasto, Rajavartiolaitos, Luonnonvarakeskus (Luke), Suomen riistakeskus, Suomen ympäristökeskus (SYKE), Metsähallitus, Paliskuntain yhdistys, Saamelaiskäräjät, Maa- ja metsätaloustuottajien Keskusliitto (MTK), Svenska lantbruksproducenternas centralförbund (SLC), Suomen Luonnonsuojeluliitto, WWF Suomi, Suomen Metsästäjäliitto ry ja Natur och Miljö r.f., Luonnonsuojeluliitto Tapiola sekä Luonto-Liitto.

¹³ <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/299501>

Lausuntoja annettiin yhteensä 16. Lausuntoyhteenveto on liitteessä 2. Lausunnot kokonaisuudessa on saatavissa maa- ja metsätalousministeriön kirjaamosta. Asetusmuistiota on hieman täsmennetty 15.10.2021 vahvistettavan päivitetyn ilveskannan hoitosuunnitelman johdosta ja myös vahinkokertymien osalta. Lisäksi muistioon on lisätty hoitosuunnitelmassakin todetusta ilveksen mahdollisesta vaikutuksesta saalislajiensa kantoihin niiden säätelijänä.

6 Voimaantulo

Maa- ja metsätalousministeriön asetus ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian.

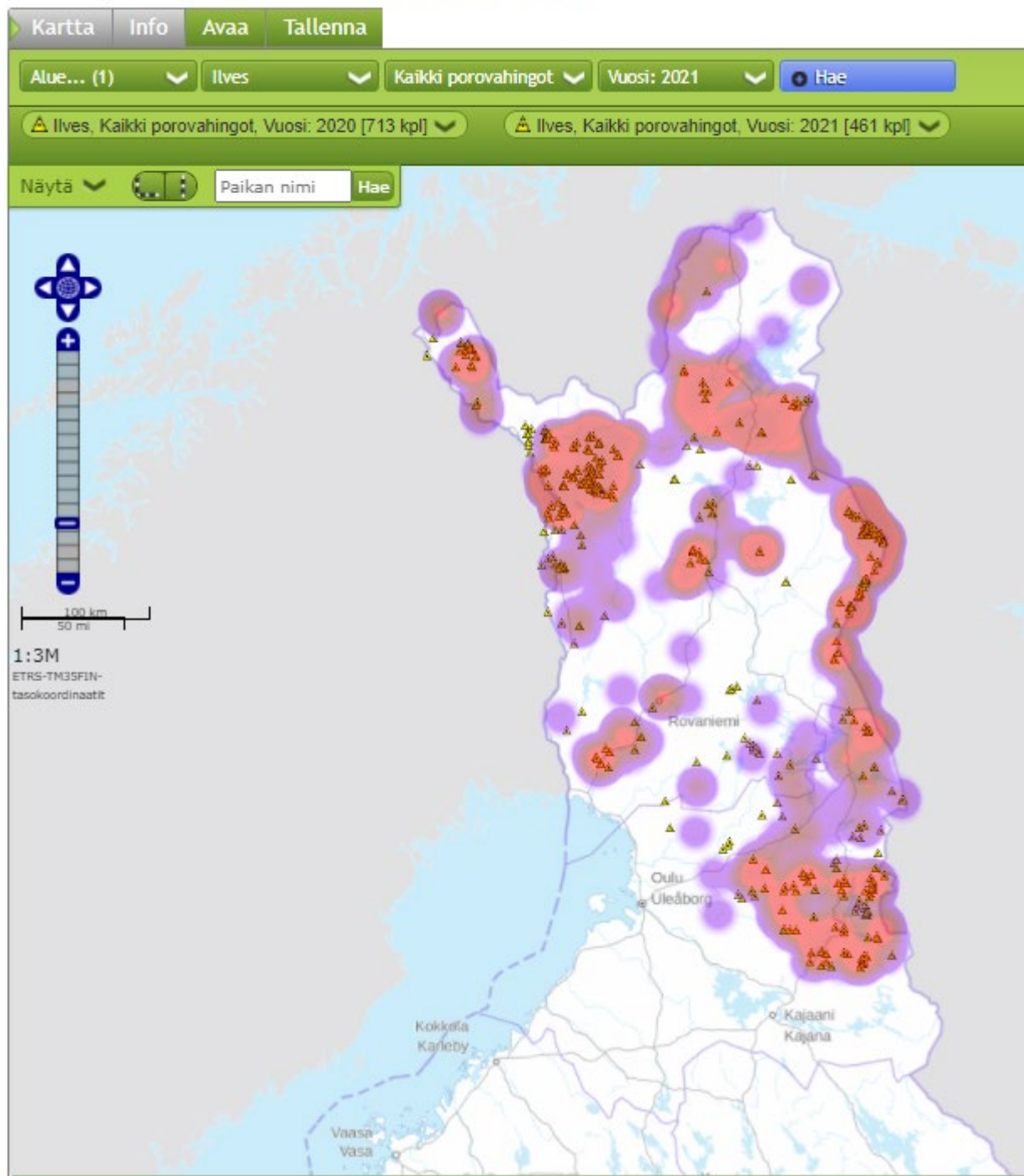
Liite

Kuva8. Ilveksen tappamina löydetty porot 1999-2021*. Vuoden 2021 vahinkokertymän arvioidaan pysyvän noin 1,22 miljoonassa eurossa siitä huolimatta, että ilveksen tappamana löydettyjen porojen määrä näyttäisi vähentyneen viime vuotiseen nähden. Syynä tähän on porojen käyvien arvojen korotus Ruokaviraston määräyksessä, joka nostaa kustannuksia 16%. Lähde. Suomen riistakeskus ja Riistavahinkorekisteri.

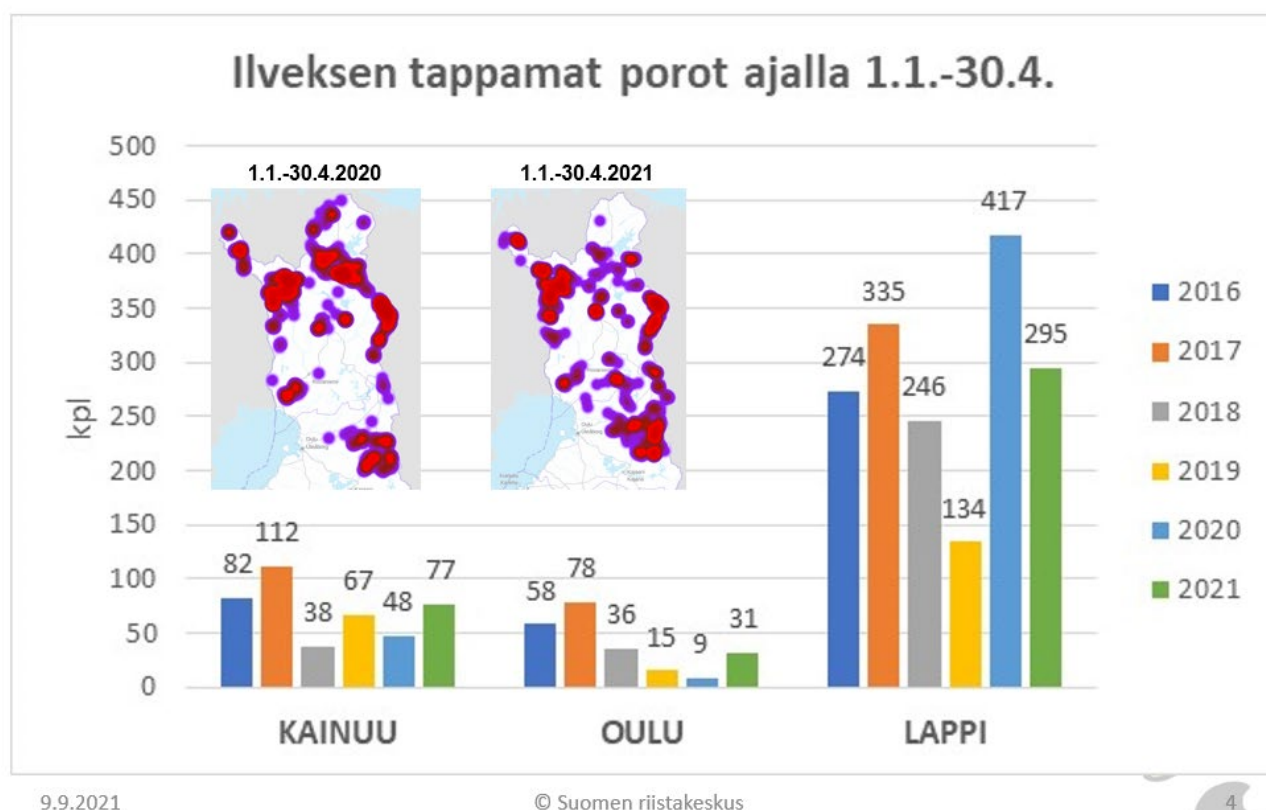

* Tilanne riistavahinkorekisterissä 19.8.2021

Riistavahinkorekisteri

Kuva9. Ilveksen aiheuttamat porovahingot vuonna 2020 (721 ilmoitettua poroa) lämpökarttana. Korvaussummana laskennallisesti noin 1,22M€. Vuoden 2021 (ajalla 1.1.-24.8.2021) ilveksen tappamiksi ilmoitetut porot (461) pisteinä. Lähde: Riistavahinkorekisteri.

Kuva10. Ilveksen tappamat porot ajalla 1.1.-30.4. Kainuussa, Oulussa ja Lapissa vuosina 2016-2021. Lähde: Suomen riistakeskus.

LIITE 2

6.10.2021

Lausuntoyhteenvedo maa- ja metsätalousministeriön asetuksesta ilveksen kiintiöksi vuodelle 2021-2022. Lausunnoista on pyritty poimimaan olennaisimmat näkemykset. Lausunnot kokonaisuudessaan on saatavissa maa- ja metsätalousministeriön kirjaamosta.

Lausunnon antaja	Palaute	Toimenpide
Saamelaiskäräjät	<p>Saamelaiskäräjät lausuu seuraavaa:</p> <p>Saamelaisten kotiseutualueella on vakava petotilanne, sillä petojen määrä on lisääntynyt viime vuosien aikana huomattavasti. Petojen aiheuttamista vahingoista ei kaikkia tule koskaan edes löydetyksi ja todennetuiksi maastosta. Ilveksen aiheuttamat vahingot poronhoidolle ovat myös huomattavat. Vuonna 2019 ilveksen aiheuttamien porovahinkojen arvo oli noin 0,8 miljoonaa euroa ja vuonna 2020 tuhot ovat jo 1,22 miljoonaa euroa. Vuonna 2020 ilveksen tappamia poroja löydettiin 707 kappaletta poronhoitoalueelta. Saamelaisten kotiseutualueen ilveskanta on kasvanut vuodesta 2006. Ilvesten tappamia poroja löydetään nykyisin myös poronhoitoalueen pohjoisosista.</p> <p>Maa- ja metsätalousministeriön muistiossa todetaan, että kantaarviota luotettavamman perustan ilveksen poikkeusluville poronhoitoalueella antavat ilveksen aiheuttamat porovahingot, joita voidaan seurata lähes reaaliaikaisesti Riistavahinkorekisterin kautta. Ilveksen metsästyksen mitoituksessa on huomioitu poronhoitoalue, eikä sinne esitetä ilveskiintiöitä edellisvuoden tapaan. Saamelaiskäräjät pitää tätä hyvänä, sillä se antaa joustavuutta aina vallitsevan tilanteen mukaan.</p> <p>Saamelaiskäräjät muistuttaa, että ilveksen poistolupaprosessi tulee olla joustavaa ja nopeaa viran-omaisten puolelta, jotta porovahingoilta vältytään. Ilveksen metsästys poikkeusluvin on käytännössä ainoa keino vähentää ilveksen aiheuttamia porovahinkoja. Vastikään lausunnoilla olevassa ilveskannan hoitosuunnitelma-luonnoksessa todettiin, että tavoitteena ei ole lisätä ilveskantaa poronhoitoalueella. Saamelaiskäräjät pitää tätä tavoitetta hyvänä.</p>	
Poliisihallitus	<p>Poliisihallitus on pyytänyt poliisilaitoksilta mahdollista lausuntoa liitteenä olevista asetusluonnoksesta ja muistiosta. Poliisihallituksen lausunnossa on huomioitu poliisilaitoksilta saadut lausunnot. Poliisihallituksen lausunto asetusluonnoksista:</p> <p>Luonnos Maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi poikkeusluvalla sallittavasta ilveksen metsästyksestä metsästysvuonna 2021-2022 on hyvin valmisteltu ja perusteltu. Lausuntopyyntöön liitteenä olevassa Maa- ja metsätalousministeriön muistiossa 9.9.2021 on varsin perusteellisesti käsitelty aiheeseen liittyvää lainsäädäntöä ja problematiikkaa. Ilves kuuluu luontodirektiivin IV liitteeseen eli on tiukasti suojeltu laji.</p> <p>Metsästyslain (615/1993) 41 a § 3 momentin tarkoin valvotuissa olosuhteissa -edellytys täyttyy noudatettaessa Valtioneuvoston asetusta metsästys-laissa säädetyistä poikkeuksista (452/2013), jossa on säädetty mm. poikkeuslupien hakemisesta, poikkeamisen edellytysten arvioinnista, kannan-hoidollisen metsästyksen ajoista, lupamääräyksistä ja saaliin ilmoittamisvelvollisuudesta. Asetuksen 7 §:n mukaan poikkeuslupan saajan on ilmoitettava</p>	

	<p>Suomen riistakeskukselle ja poliisille metsästyslain 41 §:ssä tarkoitettua poikkeuslupan nojalla tapahtuneen ilveksen pyynnin tuloksesta. Ilmoitus on tehtävä ensimmäisenä arkipäivänä siitä, kun poikkeusluvassa tarkoitettu riistaeläin on tullut pyydystetyksi. Karhun kannanhoidollisen metsästyksen yhteydessä metsästyskaudella 2021 tuli esille tapauksia, joissa luvan saaja oli välinpitämättömän ilmoitusvelvollisuudesta poliisille. Jotta metsästys tapahtuu valvontaviranomaisten näkökulmasta tarkoin valvotuissa olosuhteissa, se edellyttää luvansaajilta velvoitteen noudattamista ja ilmoittamista pyynnin tuloksista poliisille varsinkin tilanteissa, joissa pyynti on onnistunut. Tätä vaatimusta Poliisihallitus toivoo tulevissa lupapäätöksissä korostettavan.</p> <p>Muutoin kyseisellä asetuksella ja ehdotetulla poikkeuslupan perusteella saaliiksi saatujen ilvesten määrällä, enintään 320 yksilöä poronhoitoalueen ulkopuolella, ei ole aikaisemmista vuosista poikkeavaa vaikutusta poliisin tehtäviin yhtenä metsästyksen valvontaa suorittavana viranomaisena.</p>	
YM	<p>Ympäristöministeriö lausuu asetusluonnoksesta seuraavaa: Maa- ja metsätalousministeriö esittää, että metsästysvuonna 2021-2022 metsästettäisiin poikkeusluvalla enintään 320 yksilöä. Määrä olisi 13 yksilöä suurempi kuin edellisenä metsästysvuonna ja vastaa 15 prosentin verotusastetta.</p> <p>Ilves on Suomen runsaslukuisin suurpeto, jonka läsnäolo on kuitenkin tutkimusten mukaan hyvin siedetty. Lajin aiheuttamat kotieläinvahingot poronhoitoalueen ulkopuolella ovatkin vähäisiä. Muistiossa esitetään yhtenä perusteena ilveksen metsästykselle metsäpeuran kuolleisuuden pienentäminen. Ilves on kuitenkin tutkimusten mukaan suurpedoista vähämerkityksisin metsäpeuran saalistaja ja varsinkin aikuinen metsäpeura lienee ilveksen saliseläinten koon ylärajoilla.</p> <p>Ympäristöministeriö korostaa ilveksen positiivisia vaikutuksia, sekä monimuotoisuuden että ihmisten kannalta. Ilves hävittää tutkitusti tehokkaasti pienempiä petoeläimiä reviiriltään (supikoiria ja kettuja, mahdollisesti myös merkittävässä määrin minkkejä). Tästä (vieras)petojen poistosta hyötyvät kokonaisuutena mm. useat vähentyneet vesilinnut, kanalinnut ja metsäjänikset, vaikka ilves näitä lajeja ajoittain saalistaakin. Ilveksen vaikutus supikoirien poistajana voidaan arvioida rahallisesti selvästi arvokkaammaksi kuin lajin aiheuttamat kotieläinvahingot, jos sen suhteuttaa esimerkiksi SOTKA-hankkeessa käytettyyn rahalliseen panokseen supikoirien poistamiseksi. Ilveksen vieraspetosaalistus kohdistuu myös todennäköisesti erilaisiin alueisiin kuin ihmispyytäjillä, täydentäen työn tehokkuutta. Ilves lisäksi vaikuttaa pienempien petojen käyttäytymiseen, edelleen pienentäen saalistuspainetta pienriistaa kohtaan.</p> <p>Ympäristöministeriö tukee erityisesti Suomen ympäristökeskuksen lausuntoa (SYKE/2021/2268-1) siitä, että ilves hillitsee osaltaan myös valkohäntäpeuran kannankasvua etenkin tihentymäalueilla. Valkohäntäpeura on myös vieraslaji, jonka aiheuttamat haitat ja vahingot ovat kannan kasvun myötä lisääntyneet. Siksi tulisi harkita ilvesten metsästyslupien rajoittamista etenkin pienten hirvieläinten kannan tihentymäalueilla.</p> <p>Kokonaisuutena arvioiden ilveksestä voidaan perustellusti todeta olevan monella lailla enemmän hyötyä kuin haittaa, eikä kannan pitämiselle metsästyksellä keinotekoisesti huomattavasti kantoky-</p>	

	<p>kyä alhaisemmalla tasolla ole perusteita. Ympäristöministeriö esittääkin, että pitkän tähtäimen suunnitelma pitäisi olla ilveskannan hallittu kasvattaminen poronhoitoalueen eteläpuolella. Metsästysvuodelle 2021-2022 suunniteltu kiintiötä pidämme siksi huomattavasti liian korkeana. Esitämme kiintiöksi minimikannan 10 prosentin verotusasteen mukaan enintään 215 ilvestä.</p> <p>Lopuksi ympäristöministeriö huomauttaa, että lausunnon antamiseen aseteluonnoksesta on varattu aikaa vain kaksi ja puoli viikkoa. Huolimatta kiireestä saada asetus voimaan, on annettu lausuntoaika kohtuuttoman lyhyt. Lisäksi ympäristöministeriö muistuttaa valtioneuvoston kanslian suosituksesta käyttää Lausuntopalvelua, jossa annetut lausunnot näkyisivät kaikille avoimesti.</p>	
SLL	<p>Yleistä</p> <p>Suomen ilveskanta on luokiteltu elinvoimaiseksi (LC). Suomen ilveskanta on noin 2 200 yksilöä ja sen kokoa säädellään ns. kannanhoidollisella metsästyksellä. Maamme ilveskanta on yhteydessä Venäjän ja Baltian elinvoimaisiin ja geneettisesti monimuotoisiin ilveskantoihin. Sen sijaan yhteys Skandinavian ilveskantaan on heikompi.</p> <p>Ihmiset suhtautuvat ilvekseen myönteisesti ja tuntevat iloa ja yllätystä kohdatessaan "tupsukorvan" tai sen jälkiä. Vain kymmenesosa suomalaisista kokee pelkäävänsä ilvestä. 2000-luvulla ilveksenmetsästyksen vastustus on kasvanut ja kansalaiset toivovat suurempaa ilveskanta maahamme. Poronhoitoalueen eteläpuolella ilves ei juuri aiheuta vahinkoja. Vuosittain tapahtuu noin 5–40 lammis- ja koiravahinkoja. Vuoden 2020 vahingot olivat vain 32 000 euroa.</p> <p>Ilveksen metsästyskiintiötä määriteltäessä kauriskantojen voimakas kasvu on sivuutettu</p> <p>Keskustelu pienten hirvieläinten aiheuttamista ongelmista on viime vuosina kasvanut merkittävästi. Suomessa valkohäntäkauriskanta on lähes kolminkertaistunut viimeisen vuosikymmenen aikana noin 120 000 yksilöön ja metsäkauriskanta noin 80 000 eläimeen. Siksi osa metsänomistajista, maanviljelijöistä, puutarhuksista, liikenteen turvallisuusviranomaisista ja ihmisen terveydestä huolestuneista tahoista (runsas kauriskanta ylläpitää vahvaa puutiaiskantaa) pitävät pienten hirvieläinten kantoja liian runsaina. He näkevät ilveksen niihin kohdistaman saalistuksen myönteisenä. Lisäksi osa näistä lajeista on vieraslajeja, ja ilveksen metsästys niiden takia on ehdottomasti täysin vastoin maa- ja metsätalousministeriön vieraslajistrategiaa.</p> <p>Ilveksen metsästystä suunniteltaessa sen verotusta tulee vähentää alueilla, joilla halutaan vähentää pienten hirvieläinten kantoja. Luonnonsuojeluliiton esitys kiintiöksi</p> <p>Ilveskannan hoidon linjaukset ovat metsästäjäpainotteisia, kun siinä esitetään 320 yksilön ilveskiintiötä poronhoitoalueen eteläpuolelle. Vastoin kansalaisten yleistä toivomusta ilveksen metsästystä ehdotetaan lisättäväksi 13 yksilöllä, vaikka kiintiötä tulisi pienentää. Liitto esittää 200 ilveksen kiintiötä, josta tulee vähentää kaikki ihmisen aiheuttama kuolleisuus. Suuremmasta ilveskannasta on enemmän taloudellistakin hyötyä kuin haittaa, mikä tulisi painaa ilveksen metsästyskiintiötä määriteltäessä.</p> <p>Lopuksi</p>	

	Käytännössä ilveskannan tavoitekokoa ja -verotusta määriteltäessä muiden kuin metsästäjätahojen toiveet toistuvasti sivutetaan. Siksi myös alueelliset riistaneuvostot tulee avata luontojärjestöille. Luontojärjestöiltä tulee pyytää myös lausunnot alueellisista suunnitelmista ja luvista.	
SYKE	<p>Käsillä oleva ehdotus metsästyskiintiön perusteiksi sisältää paljon tärkeitä huomioita. Kuitenkaan SYKE ei kannata linjausta, jonka mukaan ilveskiintiötä kasvatetaan edelleen 13 yksilöllä ollen kaikkiaan 320 ilvestä. Tämä on ristiriidassa sen tutkitun tiedon kanssa, että suuremmasta ilveskannasta on enemmän hyötyä kuin haittaa, kuten SYKE on aikaisemmissa lausunnoissa tuonut esille. Suomen ympäristökeskus esittää lausunnon ”Lausunto ilveksen hoito-suunnitelmaluonnoksen päivittämisestä (30.8.2021)” mukaisesti: Suomen ympäristökeskus esittää poronhoitoalueen eteläpuolisen ilveskannan vahvistamista noin 2500–3000 yksilöön. Ilveskannan kasvattamisesta on enemmän hyötyä kuin haittaa:</p> <p>Poronhoitoalueen eteläpuolella ilveksestä ei juurikaan aiheudu haittaa. Vahinkoja on vuosittain korvattu keskimäärin noin 20 000 euron arvosta. Ilves hillitsee osaltaan valkohäntäpeuran kannan-kasvua etenkin tihentymäalueilla. Valkohäntäpeuran aiheuttamat monet haitat, kuten maatalous- ja puutarhavahingot sekä peura-kolarien määrän kasvu ovat nousseet vahvasti esille yleisessä kes-kustelussa.</p> <p>Myös kauriskannat ovat Suomessa kasvaneet viime vuosina. Ilvek-sen saalistus ei ole uhka muille riistakannoille. - Radioseurantatut-kimuksissa on todettu ilvesten käyttäneen sekä kettuja että supi-koiria säännöllisesti ravinnokseen, minkä on havaittu hyödyntävän metsäjänis- ja metsäkanalintukantoja. - Asennetutkimuksissa il-vesten runsastumiseen suhtauduttiin pääasiassa myönteisesti. Ky-selyyn vastanneista suomalaisista pääosa tuns i iloa ja yllätystä kohdatessaan ilveksen tai sen jälkiä, ja vain noin joka kymmenes ilmoitti pelkäävänsä ilvestä. Suomen ympäristökeskus esittää enintään 12 prosentin verotusprosenttia poronhoitoalueen etelä-puolelle, mikä kasvattaisi ilveskannan suotuisaa suojelutasoa ja hillitsi valkohäntäpeurakannan ja -vahinkojen kasvua sekä vah-vistaisi metsäjänis- ja metsäkanalintukantoja. Suomen ympäristö-keskus esittää myös poronhoitoalueen ilveskannan hienoista kas-vattamista, jotta Skandinavian ilvespopulaatio saisi geneettistä täydennystä.</p>	
Paliskuntain yhdistys	<p>Petovahinkomäärät ovat poronhoitoalueella mittavat ja teuraspo-romäärät ovat laskeneet paikoin erittäin alhaisiksi. Petojen aiheut-tamista porovahingoista löytyy vain murto-osa. Ilvekset aiheutta-vat huomattavia porovahinkoja vuosittain ja niiden aiheuttamien vahinkojen euromääräinen suuruus arvioidaan tälle vuodelle ole-van viime vuoden tasoa. Petovahinkokertymät vaikeuttavat erit-täin merkittävästi siitosporojen jalostusta, vähentävät teurasporo-jen määrää ja näiden myötä heikentävät koko elinkeinotoiminnan ketjua. Lisäksi pedoista aiheutuu mittavia kustannuksia paliskun-nille ja poronomistajille muun muassa porojen jatkuvan paimen-nustarpeen, löytymättömän hävikin ja petojen poistotoimien vuoksi.</p> <p>Ilveksen hoitosuunnitelman mukaan tavoitteena ei ole lisätä ilves-kantaa poronhoitoalueella. Ilvesten määrä poronhoitoalueella on kasvanut viime vuodesta. Ilveskanta on kasvanut selvästi Oulun</p>	

	<p>poronhoitoalueen eteläpuolisella alueella, mikä lisää huomattavasti porovahinkojen riskiä. Tämän vuoksi metsästystä Lapin maakunnan poronhoitoalueen ulkopuolisilla alueilla sekä Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan poronhoitoalueen vastaisilla alueilla tulee lisätä porovahinkojen vähentämiseksi. Asia on huomioitu asetusmuistiossa hyvin.</p> <p>Porotalouden kokemien menetysten hallinta edellyttää joustavuutta poronhoitoalueen petokantojen säätelyssä. Asiassa tulee seurata löydettyjen porovahinkojen määrää, sillä havainnoitsijaverkostoon perustuvat kanta-arviot eivät anna poronhoitoalueella luotettavaa kuvaa petokantojen koosta. Tämä poronhoitoalueen erityispiirre on huomioitu muistiossa hyvin.</p> <p>Asetuksessa ei esitetä poronhoitoalueelle ilveskiintiötä. Poronhoitoalueen saalismäärää ei rajoiteta. Tämä on perusteltu linjaus ja mahdollistaa joustavamman käytännön muuttuvien tilanteiden mukaisesti. Porovahinkojen hallinnassa sekä kannanhoidollisten että vahinkoperusteisten poikkeuslupien joustavan myöntämisen mahdollisuus on ratkaisevan tärkeää.</p> <p>Valtion talousarvioissa petovahinkoihin varattu määräraha on ollut pitkään alimitoitettu. Viime vuoden mittava vahinkosumma saatiin maksettua lisämäärärahalla. Riistavahinkolain muutoksen myötä Lex Halla -järjestelmä poistettiin ja korvaukset leikattiin pysyvästi pienemmäksi. Tämä edellyttää vastatoimena vahinkomäärien leikkaamista petokantojen tehokkaammalla kontrolloinnilla. Tilanne tulee huomioida poistolupien määrittämisessä ja myöntämisessä.</p> <p>Lupakäytäntöjä tulee edelleen joustavoittaa ja prosessia nopeuttaa, jotta vahinkokertymien muodostumiseen voidaan tehokkaasti puuttua. Esitämme, että ministeriö alkaa viipymättä valmistella ilveksen keskeytysmetsästyksen aloittamista poronhoitoalueella.</p>	
Rajavartiolaitoksen esikunta	<p>Rajavartiolaitoksen esikunta toimii samalla myös sisäministeriön rajavartio-osastona. Rajavartio-osasto pitää asetusluonnosta perusteltuna. Edellisenä metsästysvuonna ilveksen metsästyskiintiö oli 307 yksilöä, joten asetusluonnoksessa esitetään kiintiön nostamista. Metsästyskiintiön esitetty nostaminen 320 yksilöön ns. kannanhoidollisella metsästyksellä on perusteltu asetusluonnosta koskevassa muistiossa perusteellisesti. Muutoksella ei ole välittömiä operatiivisia vaikutuksia etenkin silloin, jos poikkeusluvat ja kautuvat poronhoitoalueen ulkopuolella tasaisesti ympäri Suomea.</p>	
Luonnonsuojeluliitto Tapiola	<p>Luonnonsuojeluliitto Tapiola (jäljempänä Liitto) muistuttaa edelleen, että kannan ollessa suurimmillaan 2014, ei ole osoitettavissa mitään merkittävää konfliktia tai merkittävää nousua ilveksen aiheuttamissa vahingoissa. Nyt lausuttavana olevassa asetusluonnoksessa esitetään lisäystä viime metsästysvuoden kiintiöön, mitä voidaan pitää täysin perusteettomana. Ilveksen aiheuttamissa vahingoissa ei ole nähtävissä merkittävää kasvua ja kaikkiaan ilves on hyvin marginaalinen vahingon aiheuttaja.</p> <p>”Muuksi tyydyttäväksi ratkaisuksi” ministeriö esittää jälleen ilveksen vaihtamista luontodirektiivin liitteestä IV liitteeseen V, mikä on lähinnä naurettava perustelu. Tällainen menettely ei ensinkään</p>	

	<p>ole direktiivin mukainen, vaan osoittaa ministeriön suurta halveksuntaa kansainvälisiä sopimuksia kohtaan. Liitto pitää asetusmuistioon kirjattua ”muuta tyydyttävää ratkaisua” erittäin epäsovinnainen, koska siitä puuttuu kaikki kunnioitus lain kirjainta kohtaan. Koska tämä sisältö oli jo edellisessä asetusmuistiossa, ministeriö on nähtävästi löytänyt uuden fraasin. Muistion perusteet ovat muutenkin näiltä osin lähinnä epätoivoiset: ilvestä ei ole tarpeen tappaa siksi, että se olisi menettänyt tai menettämässä ”luontaisen ihmispelkonsa”. Tämä perustelu vaatisi tieteellistä näyttöä tukseen. Niin ikään direktiivin edellyttämälle yksilöinnin laiminlyönnille ei riitä perusteeksi se, että ”se on hankalaa”. Koska koko muistio on perusteluiltaan epäkelpo, ei ole tarpeen lausua enempää, joten asetus muistioineen tulisi palauttaa uudelleen valmisteluun ja antaa lausuttavaksi, kun asiaan on ministeriön taholta suhtauduttu edes jollain tavoin vakavasti. Tällaisenaan se on täysin kelvoton.</p>	
Suomen riistakeskus	<p>Suomen riistakeskus pitää asetuksen tavoitteita oikean suuntaisina. Ilveskanta on kasvanut arviolta 4 % edelliseen vuoteen verrattuna. Pääosassa maata ilveskanta on pysynyt ennallaan tai kasvu on ollut hyvin loivaa. Asetusluonnoksen muistion ja Luonnonvarakeskuksen kanta-arvioasiakirjan mukaan ilveskanta on kasvanut selvästi kahdella Suomen riistakeskuksen alueista: Oulun poronhoitoalueen eteläpuolisella alueella ja Uudellamaalla. Pentuiden määrä on edelliseen vuoteen verrattuna merkittävästi pienentynyt ainoastaan yhdellä Suomen riistakeskuksen aluetuomiston alueista: Etelä Savossa. Suomen riistakeskuksen näkemyksen mukaan myös Kaakkois-Suomen alueen ilveskanta-arvion kasvua voidaan Luonnonvarakeskuksen kanta-arviotietojen perusteella pitää selvänä.</p> <p>Verotuksen suuntaamisessa on ollut usean vuoden aikajänteellä tavoitteena ilveskannan tiheyden tasoittaminen. Verotusta tullessaan suuntaamaan maa- ja metsätalousministeriön asetusmuistion sekä ilveskannanhoitosuunnitelman linjausten mukaisesti alueille, joilla kanta on tiheämpi ja joissa ilveskanta on vakaa tai nousussa verrattuna edellisen vuoden kanta-arvioon verrattuna. Alueilla, jossa ilveksiä on tiheydeltään harvassa verrattuna maapinta-alaan, verotustaso tulee olemaan maltillinen.</p> <p>Suomen riistakeskus pyysi asetusluonnoksesta palautetta alueellisilta riistanneuvostoilta. Saadut palautteet ovat Suomen riistakeskuksen lausunnon liitteenä.</p> <p>Palautteissa asetusluonnosta pidettiin perusteltuna, eikä alueellisilla riistanneuvostoilla pääasiassa ollut huomautettavaa asetusluonnoksen sisältöön. Tavoitetta, että kannanhoidollisella metsästyksellä pyritään pitämään ilveskannan koko vakaana ja tavoitteellaan tasaisempaa kannan tiheyttä suuntaamalla pyyntiä niille alueille, joilla kanta on tihein ja kasvussa, pidettiin kannatettava.</p> <p>Myös sitä, että pyynnillä pyritään ylläpitämään ilvesten ihmisarvoa, pidettiin tärkeänä ilveskannan hoidon sosiaalisen kestävyuden näkökulmasta. Lisäksi tuotiin esille, että kannanhoidollisten poikkeuslupien kohdentamisessa tulee huolehtia, että nämä tavoitteet tulevat huomioiduiksi.</p> <p>Muistion sivulla 15 on virheellisesti todettu, että viime vuoden kiintiötä asetettaessa tavoitteena on ollut kannan laskun pysäyttäminen. Ilveskanta on ollut Luonnonvarakeskuksen kanta-arvion mukaan kasvussa jo kahtena peräkkäisenä vuonna.</p>	<p>Muistion sivulle 15 on korjattu, että ilveskanta on ollut Luonnonvarakeskuksen kanta-arvion mukaan kasvussa jo kahtena peräkkäisenä vuonna ja poistettu virheellinen lause kannan laskun pysäyttämisestä.</p>

	<p>Suomen riistakeskus tuo esille, että ilveksen suojelutaso on Suomessa suotuisa. Ilves on myös luokiteltu uhanalaisuusluokitukseltaan elinvoimaiseksi Suomessa. Ilveskannan hoitoa kohtaan esitetty kritiikki on Suomen riistakeskuksen sidosryhmiltä ja alueellisilta riistanneuvostoilta saaman palautteen perusteella vähentynyt selvästi aiempaan verrattuna. Suomen riistakeskuksen näkemyksen mukaan Suomen ilveskannan hoitoa voidaan siten pitää varsin onnistuneena. Kannanhoidollinen metsästys on tärkeä toimenpide ilveskannanhoidon kokonaisuudessa.</p> <p>Suomen riistakeskus katsoo, että asetusluonnoksessa esitetty verotusmäärä on perusteltu ilveskannan hoidon näkökulmasta. Luonnonvarakeskuksen kanta-arvion kehityksen, kanta-arviossa esitettyjen tietojen ja Luonnonvarakeskuksen ennustemallin perusteella voidaan arvioida, että esitetyn suuruisella verotusmäärällä voidaan rajoittaa ilveskannan kasvua riittävästi ja pyrkiä siihen, että ilveskannan koko saadaan vakiintumaan nykyiselle tasolle. Kun verotuksen suuntaamisessa huomioidaan ilveskannan alueellinen kehitys, voidaan ehkäistä ilveskannan liiallinen tihentyminen ja mahdollistaa kannan kasvu alueilla, joilla ilveskannan kasvu on tavoiteltavaa. Koska ilveskannan koon kehittymistä seurataan vuosittain, voidaan tulevien vuosien verotusmäärissä huomioida ilveskannan kehitys, ja varmistaa kannanhoidon sosiaalinen ja ekologinen kestävyys.</p>	
MTK	<p>MTK:lla ei ole huomautettavaa esitettyyn poikkeuslupakiintiöön. Kaatolupia tulee kuitenkin kohdistaa kasvavassa määrin paikallisiin tihentymäalueisiin.</p> <p>MTK kiinnittää huomiota, ettei ilveskannan tarkastelussa ja verotuksessa huomioida alueita, joissa valkohäntäpeuran ja metsäkauriin kannat ovat voimistuneet niin suuriksi, ettei kannan leikkaaminen metsästyksen keinoin ole enää onnistunut viime vuosina. Ilveksellä on osaltaan kannanhallintaa edistävä vaikutus, mikä tulisi huomioida kaatolupien alueellisessa kohdentamisessa</p>	
Luonto-Liitto	<p>Luonto-Liitto katsoo, että ehdotettua 320:n ilveksen metsästyskiintiötä ei pidä sallia. Ilveksen metsästyskiintiö on suurempi kuin edellisenä metsästysvuonna, vaikka ilveskanta on kasvanut arviolta vain 4 % edelliseen vuoteen verrattuna. Vuonna 2014–2015 ilveksen kanta-arvio oli 2740–2890 yksilöä. Ilveskanta on sittemmin taantunut liiallisen kannanhoidollisen metsästyksen johdosta, ja on nyt yhtä pieni kuin kymmenen vuotta sitten. Luonnonvarakeskuksen arvion mukaan Suomessa elää arviolta vain 2155–2280 yli vuoden ikäistä ilvestä ennen tulevaa metsästyskautta. Kannanhoidollisen ja vahinkoperusteisen metsästyksen lisäksi ilveksiä kuolee liikenteessä ja ilveksiä tapetaan myös laittomasti*. Ilves on tiukasti suojeltu laji Kannanhoidollisella metsästyksellä pyritään asetuksen mukaan muun muassa vakiinnuttamaan ilveskantaa, ylläpitämään ilvesten ihmisarkuutta, lisäämään paikallisten ihmisten hyväksyntää ja ilvesten arvostusta riistaeläimenä. Kannanhoidollinen metsästys on esityksen mukaan ainoa keino saavuttaa edellä mainittuja päämääriä. Ilves on luokiteltu EU:n luontodirektiivin IV liitteessä tiukasti suojeltuihin lajeihin. Siitä huolimatta ilvekselle myönnetään vuosittain kannanhoidollisia metsästyslupia, joilla pyritään estämään ilveskannan kasvua ja rajoittamaan lajin luontaista levittäytymistä. Ilves on jo valmiiksi erittäin arka suurpeto.</p>	

	<p>Vain harva suomalainen on päässyt näkemään ilveksen luonnossa. Jahdit tapahtuvatkin koirien avulla metsäisillä alueilla ja usein kaukana asutuksesta. Kyse on trofeemetsästyksessä, sillä ampuja saa pitää eläimen osia kuten turkin ja kallon itsellään. Suomalaisten mielestä ilveksiä ei ole liikaa Luonnoksessa esitetään, että ihmisten sietokykyä ilvestä kohtaan tulee lisätä metsästyksellä. Suurin osa suomalaisista suhtautuu ilvekseen jo valmiiksi myönteisesti, joten sietokyvyn lisääminen ei ole perusteltua. Yli 60 % suomalaisista ilmoitti WWF Suomen tekemässä selvityksessä**, ettei ilveksiä ole liikaa. Myös perustelu, jossa ilveksen arvostusta riista-eläimenä pyritään lisäämään metsästyksellä, on kyseenalainen. Vuoden 2019–2020 metsästyskaudelle ilvekselle haettiin 700 kaatolupaa, joista myönnettiin 242. Tämä tarkoittaa, että lähes 40 % koko ilveskannasta (1845–1955 yksilöä) olisi kyseisenä metsästysvuonna haluttu ampua. Ilveksen metsästämisestä suosio on aivan liian suuri, eikä lajin arvostusta riista-eläimenä pidä kasvattaa. Voisiko olla mahdollista, että ilveskanta halutaan pitää mahdollisimman pienenä, jotta ilves olisi harvinainen, ja siten yhä halutumpi saalis? Myönnettyt kaatolupakiintiöt ovat suuria, jotta mahdollisimman moni halukkaista saisi mahdollisuuden osallistua ilveksen metsästykseseen. Ilveksen metsästyksen suosio on pitkään ollut korkea. Vuoden 2014–2015 metsästyskaudelle haettiin yhteensä 1302 ilveksen kaatolupaa Suomen riistakeskukselta, ja vuonna 2016–2017 lupia haettiin yhteensä 1100. Ilvespentueet pitää rauhoittaa metsästykseltä kokonaan Ilveksen metsästys alkaa poronhoitoalueella ensimmäinen päivä lokakuuta ja muualla maassa ensimmäinen päivä joulukuuta, kestäen seuraavan vuoden helmikuun loppuun saakka. Ilveksen pennut syntyvät touko-kesäkuun aikana ja ne ovat riippuvaisia emostaan seuraavaan kevääseen. Metsästyksen alkaessa pennut ovat vasta noin puolen vuoden ikäisiä. Ainoastaan emoilves, jota vuotta nuorempi pentu seuraa on rauhoitettu. Ryhmänä liikkuvien ilvesten metsästys muodostaa suuren riskin emon ampumiselle, jolloin pentujen selviytymismahdollisuudet heikkenevät. Luonto-Liitto katsoo, että ilvespentueet pitää rauhoittaa metsästykseltä kokonaan. Naaraiden osuus metsästyssaaliista on vaihdellut vuosittain 40–50% välillä. Lisääntymisikäisten naaraiden osuus on muutaman vuoden ajan ollut noin 45 % kaikista metsästetyistä ilvesnaaraista. Tästä johtuen herää kysymys, miten paljon emoja ammutaan, sillä ilvekset pakenevat yleensä ahdistettuina puihin, eivätkä pennut välttämättä ole havaittavissa ampumistilanteessa. Pitkäkestoinen jahti on ilvekselle erittäin stressaavaa Metsästystilanne tuottaa ilvekselle runsaasti stressiä. Jahdit kestävät usein tunteja, jonka aikana ilves pakenee sitä ajavia tai haukkuvia koiria, usein vaikeakulkuisessa lumisessa maastossa. Kun ilves ei jaksakaan enää paeta, se voi kiivetä pakoon puuhun, josta eläin on helppo ampua. Ilveksen ja muiden suurpetojen metsästyksessä käytetään nykyään kovaluonteisia suurpetojen metsästykseseen jalostettuja kestäviä ajokoiria. Ilveksen perään voidaan laskea samanaikaisesti useita koiria, sillä metsästyksessä käytettävien koirien määrää ei ole rajoitettu. Luonto-Liitto katsoo, että koirien käyttö ilveksen metsästyksessä on kiellettävä. Poronhoitoalueen suurpetotilanne on kestävä Poronhoitoalueen ilveskanta käsittää vain 3 % Suomen arvioidusta ilveskannasta. Tästä huolimatta ilvekselle ei aseteta metsästyskiintiötä poronhoitoalueelle, missä ilvestä saa metsästää viiden kuukauden ajan. Luonto-Liitto katsoo, että suurpetojen tilanne poronhoitoalueella</p>	
--	--	--

	<p>on kestävämpänä. Ei ole oikein, että 36 % Suomen pinta-alasta, joka käsittää laajoja erämaa-alueita, pidetään petovapaana. Poronhoitoalueen petopolitiikka estää suurpetojen liikkumisen Pohjoismaiden välillä aiheuttaen lajien sisäsiittoisuutta. Ilves on hyötyeläin ja rikastuttaa luonnon monimuotoisuutta Ilves on hyötyeläin ja ilveskanta pitäisi kasvaa tuntuvasti. Ilveskannan kasvun mahdollistaminen onnistuu parhaiten pidättäytymällä kannanhoidollisesta metsästyksestä. Ilves saalistaa monia vieraslajeja ja vähentää niiden aiheuttamia vahinkoja, sekä lisää samalla luonnon monimuotoisuutta. Ilvekset pitävät myös runsaat kauriskannat terveisinä saalistaen heikkoja yksilöitä, ja ehkäisevät siten tautien leviämistä. Valkohäntäkauris on vieraslaji, joka on hyötynyt ilmaston lämpenemisestä, suurpetokantojen pienyydestä ja metsästäjien ylläpitämistä ruokinnasta. Valkohäntäkauriskanta on voimakkaassa kasvussa ja levittäytyy jatkuvasti uusille alueille. Lajia esiintyy jo saaristossa uhaten saaristoluonnon monimuotoisuutta. Suuret kauriskannat lisäävät myös punkkien määrää ja niiden levittämiä tauteja. Ilveksiä tarvitaan kauris- ja hirvikantojen kasvun hillitsemisessä Ilveskanta on kasvanut selvästi Uudellamaalla ja Oulun poronhoitoalueen eteläpuoleisella alueella. Esityksen mukaan kannanhoidollista metsästystä pyritään kohdistamaan alueille, jossa on tiheä ilveskanta. Ilveksiä ja muita suurpetoja tarvitaan varsinkin Etelä- ja Länsi-Suomen alueilla hillitsemään kauris- ja hirvikantojen kasvua. Ilvekset parantavat liikenneturvallisuutta ja vähentävät maatalousvahinkoja vähentämällä hirvieläinten määrää. Hirvieläinten aiheuttamat liikennevahingot ovat lisääntyneet merkittävästi. Vuonna 2020 Suomessa tapahtui 6507 valkohäntäkauris ja 4792 metsäkauriskolonia***. Suurpetoja tarvitaan kauris- ja hirvikantojen kasvun hillitsemiseksi.</p>	
SML	<p>Suomen Metsästäjäliitto lausuu esityksen kohteena olevasta asetussuunnitelmasta seuraavaa:</p> <p>Yleistä</p> <p>Viimeisimmässä uhanalaisuustarkastelussa (2019) ilves muuttui silmälläpidettävästä (NT) elinvoimaiseksi (LC). Lisäksi viimeisimmässä luontodirektiivin lajiarvioinnissa 2012 - 2017 ilves arvioitiin levinneisyytensä ja populaatiokoon perusteella olevan myös suotuisan suojelun tasolla.</p> <p>Metsästyksessä huolimatta ilveskannan elinvoimaisuus tai suotuisan suojelun taso eivät ole millään tavoin uhattuina. Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan ilveskanta tulee jatkossakin kansallisesti säädellä ensisijaisesti kannanhoidollisella metsästyksellä.</p> <p>Kannanhoidollinen metsästys menestystarina</p> <p>Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan suurpetojen, kuten myös ilveksen metsästys rikastuttaa merkittävästi suomalaista eräkulttuuria. Ilveksen arvo riistaeläimenä on kasvanut nimenomaan valtakunnallisen ilvesjahdin mahdollistumisen myötä. Ilveksen kannanhoidollinen metsästys on myös siltä osin perusteltua ja tärkeää.</p>	

	<p>Koko Euroopan mittakaavassa suomalainen ilveksen kannanhoito käy lisäksi malliesimerkiksi siitä, kuinka arvokasta riistaeläintä voidaan kestävästi vuodesta toiseen metsästää ja kanta samaan aikaan on saatu kasvamaan elinvoimaiseksi. Ilveksen siirtäminen liitteeseen V luontodirektiivin nykyisestä liitteestä IV olisi Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan ilveksen kohdalta erittäin perusteltua, mutta kuten taustamuistiossakin todetaan, tämä ei ole kuitenkaan kansallisesti tehtävissä, vaikka perusteita siihen olisi runsaasti. Taustamuistion mukaan siirto voi tapahtua vain komission ehdotuksesta ja neuvoston vahvistamana jäsenmaiden yksimielisellä päätöksellä.</p> <p>Kanta-arviota edelleen kehitettävä</p> <p>Ilveskanta on Luonnonvarakeskuksen arvion mukaan kasvanut tai pysynyt samalla tasolla viime vuoteen nähden lähes koko maassa. Kasvua aivan erityisesti on todettu Oulun poronhoitoalueen eteläpuolisella alueella ja Uudellamaalla. Luonnonvarakeskuksen kanta-arvon mukaan ilveksiä on ennen alkavaa metsästyskautta maassamme vähintään 2155 – 2280 yksilöä. Kyseinen luku ei sisällä vuotta nuorempia pentuja. Kasvu on ollut siten neljän prosentin luokkaa. Pentuehavaintojen perusteella vuonna 2020 arvioidaan havaitun noin 388 – 428 pentuetta, mikä on noin 10 pentuetta enemmän kuin vuotta aikaisemmin.</p> <p>Liitto on kuullut piirejään asetusesityksen suhteen. Useiden Metsästäjäliiton piirien näkemyksen mukaan ilveskannan ennustemalli ei vastaa täysin kannan kehittymistä eikä siten todellista kannan kokoa. Piirien näkemyksen mukaan mallia on edelleen päivitettävä paremmin todellisuutta vastaavaksi.</p> <p>Yksi tekijä kanta-arvioinnin haasteiden takana lienee se, että kansalaiset eivät enää ilmoita ilveshavainnostaan suurpetoyhdyshenkilöille. Kyse on todennäköisesti osaltaan havainnointijärjestelmää kohtaan osoitetusta luottamuksen puutteesta ja toisaalta väsymyksestä havainnointia kohtaan. Havaintojen ilmoittamattomuus aiheuttaa tiedon puutteellisuutta ja johtanee varovaisuusperiaatteen vuoksi kannan koon aliarviointiin. Paikallisten asukkaiden sielotokyyvyn kiristyminen ilvestä kohtaan on silloin valitettavana seurauksena. Luottamuksen rakentamiseksi ja palauttamiseksi tulee liiton mielestä tehdä edelleen enemmän työtä.</p> <p>Poikkeuslupamääriä nostettava</p> <p>Lausunnolla olevassa luonnoksessa ministeriö esittää, että muun Suomen kannanhoitoalueelle eli poronhoitoalueen ulkopuolelle ilveksen metsästykseen myönnettäisiin metsästysasetuksen mukaisesti yhteensä enintään 320 poikkeuslupaa, mikä on 13 lupaa enemmän kuin edellisenä vuonna. Poronhoitoalueelle ei edelleenkään aseteta lupakiintiötä, mikä on liiton mielestä perusteltu menettely, sillä ilveksen aiheuttamat porovahingot ovat nousseet merkittävästi ja ovat kuluvanakin vuonna arviolta yli miljoona euroa.</p> <p>Myönnettävää lupamäärää muun Suomen kannanhoitoalueella tulee Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan nostaa esitetystä, sillä</p>	
--	--	--

	<p>esitetty määrä ei ole täysin riittävä kattamaan kaikkia ongelma- ja tihentymäalueita. Tämän seurauksena kanta saattaa kääntyä taas tarpeettoman voimakkaaseen kasvuun.</p> <p>Metsästäjäliitto esittää Suomessa poronhoitoalueen ulkopuolella metsästettäväksi ilvesten enimmäismääräksi 341 yksilöä, mikä on 16 % verotus ilvesten arvioidun aikuiskannan arviohaarukan keskiarvosta. Tällä lupamäärällä saataisiin paremmin kohdennettua lupia ongelma- ja tihentymäalueille ja kuitenkin pidettyä kanta jatkossakin vahvasti suotuisan suojelun tasolla. Liiton esittämä verotusaste on käytännössä sama, mitä LUKE:n populaatiomallissa todetaan maksimiverotusmääräksi (MSY 16%) populaatiolle, joka odotusarvoisesti pysyy kyseisellä verotusmäärällä vakaana, eli siten toteuttaa kannanhoitosuunnitelmassa mainittua tavoitetta.</p> <p>Poikkeuslupien kohdentaminen</p> <p>Metsästäjäliiton mielestä poikkeuslupia tulee kohdentaa erityisesti alueille, joilla ilveskanta on voimakkaimmin kasvanut viime vuodesta, eli Oulun poronhoitoalueen eteläpuoliselle alueelle ja Uudellemaalle.</p> <p>Kansainvälisesti silmälläpidettävän (NT 2019) metsäpeuran esiintymisalueella Kainuussa ja Suomenselällä vasoihin kohdistuva ilveksen saalistuspaine on liiton mielestä edelleen erityisesti huomioitava lupien määrässä ja kohdentamisessa. Erityishuomiota tulee liiton näkemyksen mukaan kiinnittää alueisiin, jonne metsäpeuroja siirretään osana Metsäpeura Life -hanketta. Tutkimustiedon perusteella suurpedot ovat potentiaalisin metsäpeuralle heikkoa vasatuottoa ja kuolevuutta aiheuttava tekijä, joten asia tulee ottaa vakavasti.</p> <p>Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan ilveksen vaikutus muihin riistaeläimiin tulee edelleen ottaa huomioon ilveksen pyyntilupien myöntämisen perusteluna. Suurpetojen vaikutukset muihin riistalajeihin ja sillä perusteltu kannanhoidollinen metsästys on tunnustettu olevan myös Bernin sopimuksen hengen mukaista, sopimuksen pysyvän komitean näkemyksen mukaisesti.</p> <p>SRVA-toiminnan tukeminen tärkeää</p> <p>Liitto haluaa muistuttaa, että ilveksen metsästys on haasteellinen mutta mielenkiintoinen metsästysmuoto, joka lyhyehkön metsästyskauden takia on erittäin riippuvainen lumiolosuhteista. On tarpeen huomioida, että monet ilveksen metsästyksessä käytettävät koirat toimivat myös muissa suurriistajahdeissa ja niiden koulutus luo paremmat edellytykset vastata tuleviin haasteisiin esimerkiksi SRVA-tehtävissä.</p>	
WWF	<p>WWF:n mielestä asetuksen taustamuistiossa ei ole esitetty faktaan perustuvaa tarvetta pyrkiä vakiinnuttamaan ilveskanta tämänhetkisel tasolle ja estää sen kasvua. Huomattavasti nykyistä suuremmallakin ilveskannalla on todistettusti kansan enemmistön hyväksyntä. Ilveksen sietoon liittyvää konfliktia ei käytännössä ole. Lisäksi ilves saalistuksellaan auttaa pitämään Suomessa vierasla-</p>	

	<p>jina esiintyvää ja yhä suurempaa haittaa aiheuttavaa valkohäntäpeurakantaa kurissa sekä vaikuttaa suotuisasti esim. metsäkana-lintu- ja metsäjäniskantoihin pienpetojen kantoja säätelemällä. Näin ollen WWF pitää nyt esitettyä suurinta sallittua 320 ilveksen saalismäärää (joka vastaa noin 15% verotusta) poronhoitoalueen eteläpuolisessa Suomessa liian suurena ja huonosti perusteltuna. Erityisesti niillä alueilla, joilla valkohäntäpeurakanta koetaan kasvavaksi ongelmaksi, ilveskannan tulee antaa kasvaa.</p> <p>Poronhoitoalueella elää Luonnonvarakeskuksen arvion mukaan vain noin 80 ilvestä. Suotuisan suojelun taso, joka on ilveksen kannanhoidon lähtökohtana, sisältää määritelmänsä mukaan sen, että lajin luontainen levinneisyysalue ei pienene. WWF esittää, että tämä tulee ottaa huomioon asettamalla myös poronhoitoalueelle oma kiintiö, joka on riittävän alhainen varmistamaan, että ilveksen levinneisyysalue ei pienene poronhoitoalueella.</p> <p>Ilves, kuten muutkin suurpedot, kuuluvat elinvoimaisina kantoina myös poronhoitoalueen luontoon. Samalla on hyvin tärkeää, että suurpedoista aiheutuneet vahingot porotaloudelle korvataan riittävällä tavalla. Tämän takia WWF on toistuvasti esittänyt ja esittää edelleen, että suurpetojen ja poronhoidon yhteiselon kannalta paras ratkaisu olisi, että suurpetojen aiheuttamien porotappioiden korvaamisessa siirrytään reviiripohjaiseen järjestelmään, jossa korvaus maksettaisiin – kuten maakotkan osalta jo menestyksellä tehdään – alueella elävien ja lisääntyvien suurpetojen määrän mukaan.</p> <p>Porovahinkojen korvausjärjestelmän kehittämisen lisäksi tulisi panostaa selvästi nykyistä enemmän erävalvontaan, suurpetojen salametsästyksen kitkemiseen sekä suurpetojen tappamiksi ilmoitettujen porojen maastotarkastuksiin.</p>	
Metsähallitus	<p>Metsähallitus on perehtynyt asetusluonnokseen ilveksen metsästystä koskevasta kiintiöstä metsästysvuodelle 2021–2022. Luonnoksessa esitetään 320 ilveksen kiintiötä poronhoitoalueelle eli nk. muun Suomen kannanhoidon alueelle. Kiintiö on 13 yksilöä suurempi kuin edellisellä metsästyskaudella. Esitys perustuu Luonnonvarakeskuksen tuottamaan ilveskannan seurantatietoon ja ennustemalliin ilveskannan kehityksestä.</p> <p>Metsähallitus arvioi, että esitetty kiintiö on linjassa ilveskannan kehityksen kanssa. On hyvä, että metsästystä esitetään asetusmuistiossa kohdennettavaksi metsäpeurojen keskeisille vasontalueille Kainuussa ja MetsäpeuraLIFE -hankkeen palautusistutusten kohdealueille.</p> <p>Metsähallitus haluaa tuoda esiin, että MetsäpeuraLIFE -projektissa metsäpeuroja on jo vapautettu Etelä-Pohjanmaan, Pirkanmaan ja Satakunnan rajaseuduilla sijaitsevista totutustarhoista ja ne ovat vapaudessa myös lisääntyneet. Näin ollen palautusistutusalueilla voi katsoa jo elävän luonnonvarainen lisääntyvä metsäpeurakanta.</p> <p>Metsähallitus toivoo, että erityisesti MetsäpeuraLIFE palautusistutusten alueilla seurataan aktiivisesti metsäpeuroihin kohdistuvaa saalistusta mm. toimittamalla metsästyslain 83 c § mukaisesti tiedot kuolleista metsäpeuroista Suomen riistakeskuksen tietoon, jotta saalistuksen merkitys voidaan huomioida tarvittaessa esim. ilveksenmetsästyksen kohdentamisessa.</p>	
MMM Ruokaosasto	Ruokaosastolla ei ole lausuttavaa tähän lausuntopyyntöön.	

